

Stypendia rozdzielone – str. 4
Spełnianie obietnic – str. 5

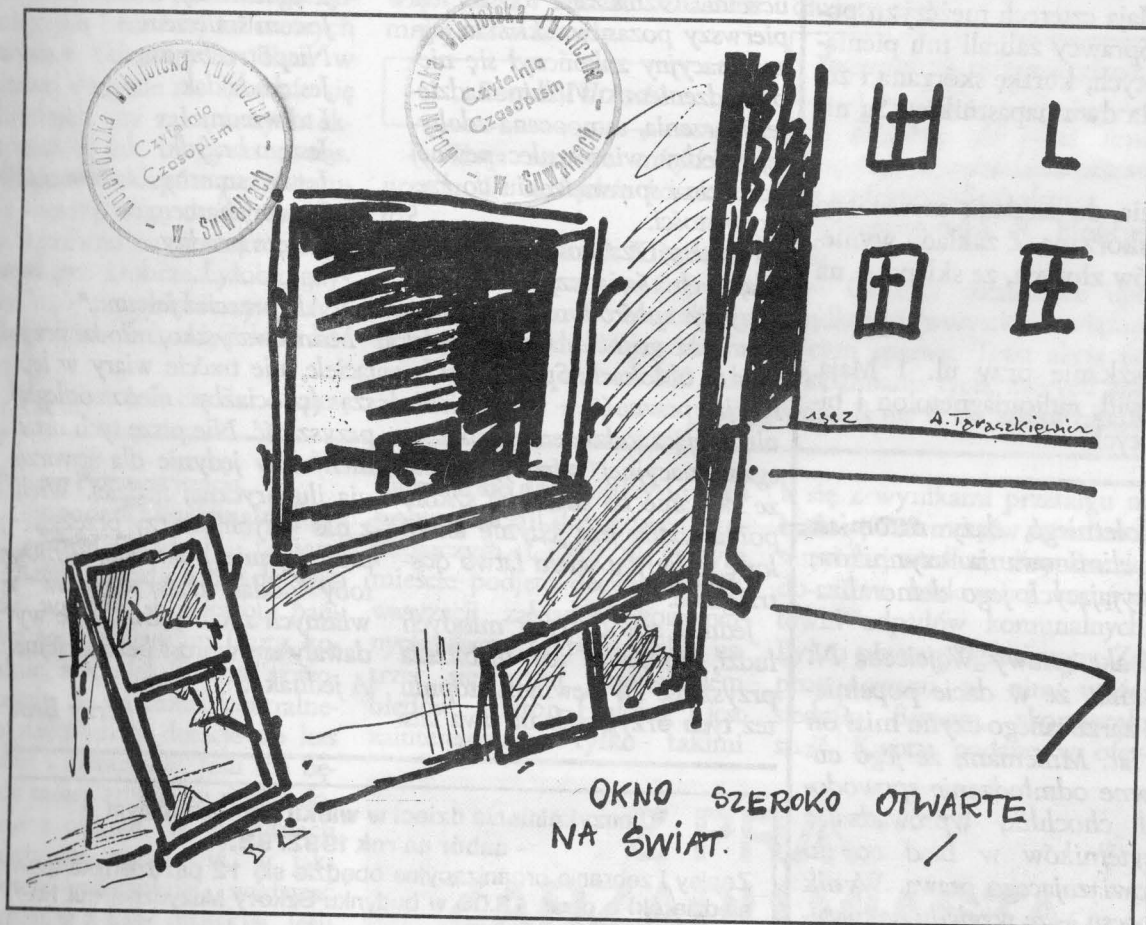
Masz pomost? – PŁAĆ – str. 7
Ultimatum – str. 9

TYGODNIK SUWAŃSKI

Nr 41/103 Rok III

7 października 1992

Cena 2000 zł

SPOTKANIE Z WOJEWODĄ

Przedstawiciele Suwalskiego Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" spotkali się w dniu 30 września br. z wojewodą Cezarym Cieślukowskim. Przewodniczący SKO "S" Zbigniew Madoński złożył w imieniu własnym i organizacji gratulacje z okazji nominacji oraz życzył owocnej działalności dla dobra miasta i województwa.

Członkowie SKO "S" zasygnalizowali wojewodzie kilka pilnych spraw dotyczących właściwego funkcjonowania miasta Suwałk, które są m.in. w gestii Urzędu Wojewódzkiego. Zwrócono zwłaszcza uwagę na pogarszanie się stanu bezpieczeństwa mieszkańców Suwałk z równoczesnymi próbami likwidacji komisarzatu policji w centrum miasta. Kierownik rejonu Andrzej Skalski złożył propozycję dotyczącą prze-

dokończenie na str. 3

PRZYJECHAŁ J. KACZYŃSKI

W SUWAŁKACH DEKOMUNIZACJA POTRZEBNA JAK POWIETRZE

Jeden z najbardziej znanych polskich polityków – Jarosław Kaczyński zjechał do Suwałk. W sali Urzędu Wojewódzkiego przywitał go wojewoda Cezary Cieślukowski, szef wojewódzkich struktur Porozumienia Centrum i kurator w jednej osobie – Jarosław Zieliński, poseł z regionu białostocko-suwałskiego – Krzysztof Putra oraz licznie przybyli mieszkańcy miasta i okolic.

Na polskiej scenie politycznej J. Kaczyński odgrywa niepoślednią rolę. W czasach "okrągłego stołu" był jednym z najbliższych współpracowników Wałęsy. Prowadził negocjacje w sprawie koalicji rządowej "Solidarności" z SD i PSL. Z jego między innymi inicjatywy doszło do podziału "solidarnościo-

wych" elit i tzw. wojny na górze. Przez kilka pierwszych miesięcy urzędowania prezydenta Wałęsy był szefem jego kancelarii. Potem doszło jednak do rozstania obu polityków i dziś, jak mówi sam Kaczyński, nie utrzymują żadnych stosunków – ani oficjalnych, ani nieoficjalnych.

Na pytania lider Porozumienia Centrum odpowiadał przez blisko trzy godziny. Następną godzinę poświęcił dziennikarzom, spotykając się z nimi w gabinecie wojewody suwalskiego. Na fotelu wojewody zasiadł "z pewną nieśmiałością".

– Nigdy na takim miejscu nie sie-

dokończenie na str. 6

Sądząc po efektach pierwszego przetargu, ogłoszonego przez suwalski oddział Agencji Własności Rolnej – nie będzie łatwo sprzedać PGR-owskiego majątku. Jak wiadomo, na pierwszy przetarg wpłynęła tylko jedna oferta – od spółki pracowniczej tegoż gospodarstwa. Co będzie dalej? No cóż, wiadomo że na mniejsze majątki, z zabudowaniami w dobrym stanie, z dobrą ziemią – znajdą się nabywcy. Gorzej będzie z tysiącami hektarów ziemi V i VI

KTO KUPI PGR-Y?

klasy, położonej w odległych rejonach, jak choćby ze słynną "ścianą wschodnią" na Białostocczyźnie, czy z gospodarstwami położonymi na północy Suwalszczyzny. Będzie też chyba kłopot ze sprzedażą zrujnowanych "zabytków", czyli po prostu resztek dawnych dworów czy pałacików właścicieli ziemskich i dzierżawców, które trzeba będzie za grube pieniądze odnawiać zgodnie ze wskazaniem konserwatora.

Tymczasem styl sprzedaży tych obiektów nie wskazuje bynajmniej na to, że sprzedajacemu, czyli agen-

dokończenie na str. 4

KRONIKA POLICYJNA

W minionym tygodniu (28 września – 4 października) na terenie województwa suwalskiego zanotowano:

- 91 włamań i kradzieży; straty – ok. 500 milionów złotych;
- 12 wypadków drogowych, w wyniku których jedna osoba poniosła śmierć, a 16 zostało rannych;
- 1 rozbój;
- 4 pożary; straty – ponad 700 milionów złotych;
- 1 samobójstwo.

W Suwałkach (w tym tygodniu) spokojniej

28 września na osiedlu Korczaka nieznani sprawcy skradli ładę samarę koloru wiśniowego o numerze rejestracyjnym SUI 1389.

★

29 września około 23.00 na ul. 1 Maja czterech mężczyzn poabiło i ograbiło mieszkańca Suwałk. Sprawcy zabrali mu pieniądze w kwocie ponad 6 milionów złotych, kurtkę skórzaną i zegarek. Dotychczas ustalono personalia dwu napastników. Są nimi suwalczanie.

★

3 października dokonano włamania do zakładu szewskiego przy ul. Chłodnej i sklepu z odzieżą skórzaną. Z zakładu wyniesiono towary na sumę ok. 25 milionów złotych, ze sklepu – na ponad 31 milionów.

★

Następnego dnia okradziono mieszkanie przy ul. 1 Maja. Nieznany sprawca wyniósł magnetowid, radiomagnetofon i biżuterię o wartości ok. 8 milionów złotych.

LISTY...

Z zamieszczonej w nrze 39/101 "Tygodnika Suwalskiego" notatki w "Kronice policyjnej" wynika, że do Sądu wpłynął akt oskarżenia, obejmujący m. innymi 12-letniego Wojciecha N., oskarżonego o napad rabunkowy.

Zapewniam Szanownych Czytelników i Pana Redaktora, że prawo nie zostało złamane bądź też zmienione. W dalszym ciągu przepisy ustawy z 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. Nr 35, poz. 228) nie zezwalają na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osoby, która nie ukończyła 13 lat, a popełniła – nawet we współdziałaniu z dorosłymi – czyn zabroniony przez prawo karne.

W przypadkach takich wszcząć należy postępowanie opiekuńczo-wychowawcze, lecz toczy się ono przed właściwym sądem rodzinnym i jego uczestnikami są osoby odpowiedzialne za małoletniego (rodzice, opiekunowie). Nigdy nie ma ono na celu karania

małoletniego, dąży natomiast do eliminowania czynników, sprzyjających jego demoralizacji.

Z akt sprawy Wojciecha N. wynika, że w dacie popełnienia zarzucanego czynu miał on 20 lat. Mniemam, że jego cudowne odmłodzenie spowodował chochlik, wprowadzając Czytelników w błąd co do obowiązującego prawa. Wynik procesu – ze względu na nietuzinkowy charakter sprawy – z pewnością powinien zainteresować miejscową społeczność. Po wydaniu wyroku przez Sąd Wojewódzki w Suwałkach poinformuję o jego treści.

Z poważaniem

Wiesław Kowalczyk
rzecznik prasowy
Sądu Wojewódzkiego
w Suwałkach

Od redakcji:

Informację, o której mowa, podaliśmy (w dosłownym brzmieniu) za rzecznikiem prasowym Prokuratury Wojewódzkiej w Suwałkach. My też sądzimy, że zawinił chochlik.

Z SUWAŁSKIEGO OBSERWATORIUM

Ale przecież jestem...

Do Policealnego Studium Zawodowego – wchodzącego w skład suwalskiego Zespołu Szkół Ekonomicznych – zgłosiła się tak duża liczba kandydatów, że na jedno miejsce przypadało ich aż czterech. (W ostatnie chwili utworzono dodatkową klasę.) Byli to przede wszystkim absolwenci suwalskich liceów ogólnokształcących. Złożone przez nich świadectwa zawierały często stemple różnych wyższych uczelni. Oznaczało to, że ich pierwszy pozasuwański start egzaminacyjny zakończył się niepowodzeniem. Wielkie nadzieje, marzenia, samoocena zdobytej wiedzy winny ulec pewnej korekcie i sprowadzeniu do rzeczywistości.

Niestety, zachowanie wielu zdających świadczyło, że nie wszyscy spośród nich stoją na twardym gruncie. Część nadal buja w obłokach. Spora nonszalanca, pewność – niekoniecznie mająca odzwierciedlenie w egzaminacyjnej wiedzy, wiara, że skazanie na suwańską szkołę pomaturalną jest jedynie chwilowe – były u wielu łatwo dostępalne.

Jednak szkoda tych młodych ludzi, ponieważ ich najbliższa przyszłość (w pewnym stopniu też tych przyjętych na dwa lata

nauki) to najczęściej status bezrobotnego. Szybko rozumieją swoje położenie i znaczenie, a poniższy wiersz ich anonimowego równolatka będzie odzwierciedleniem wielu ich dusz.

"Jestem nikiem
Jestem dupkiem
Jestem słaby
Ginę w tłumie.
Jestem głupi
Jestem inny
Jestem tchórzem
Jestem winny.
Jestem śmieciem –
Niepotrzebnym.
Jestem łajdak
I to wredny.
Jestem brzydki
Jestem smutny
Jestem chamem
Jestem brudny
.....

Ale przecież jestem..."

Mimo wszystko, młodzi przyjaciele, nie traćcie wiary w lepszą (choćby nieco odległą) przyszłość. Nie piszę tych ostatnich słów jedynie dla stworzenia iluzorycznej nadziei. Wielu z nas – tych, którzy przeżyli – przynajmniej półwiecze – mogłoby podać dużo okresów z własnych życiorysów, które wydawały się wprost beznadziejne. A jednak...

Jerzy Broc

Umuzycznianie dzieci w wieku przedszkolnym – nabór na rok 1992/93.

Zapisy i zebranie organizacyjne odbędą się 12 października (poniedziałek) o godz. 18.00 w budynku Szkoły Muzycznej – ul. Noniewicza 83.

Szczegółowe informacje

– tel. 59-77 w godz. do 7.30 i po 19.00.

SPROSTOWANIE

Sztafeta 4x400 m, w której startował Przemysław Sznurkowski, zajęła oczywiście na Mistrzostwach Świata w Seulu czwarte a nie piąte miejsce, jak pisaliśmy, ustanawiając jednocześnie rekord Polski. Za pomyłkę przepraszamy.

Najserdeczniejsze wyrazy współczucia
panu Danielowi Jaroszewiczowi
z powodu śmierci
ojca

składają pracownicy
Urzędu Miasta w Suwałkach.

TYGODNIK SUWAŃSKI

Wydawca: Rada Miejska, Suwałki, ul. Mickiewicza 1, tel. 40-22 i 76-67 wew. 39 i 59. Redagują: Anatolia Gagacka (sekreterz redakcji), Zygmunt Gałaszewski (redaktor naczelny), Tomasz Kubaszewski, Ryszard Łapiński, Halina Wilk oraz stali współpracownicy – Elżbieta Bieryło, Jerzy Broc, Tadeusz Charmusko, Zygmunt Filipowicz, Ewa Gawęcka, Ewa Stąpór. Opracowanie graficzne i komputerowe: "ABZ" s.c., Suwałki, ul. Noniewicza 71, tel. 42-12 w. 33. Druk: Drukarnia Przedsiębiorstwa "Pogranicze" sp. z o.o., Suwałki, ul. Pułaskiego 12. Nr indeksu 379948. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz dokonywania zmian tytułów. Tekstów nie zamówionych nie zwraca się. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

CZYTELNICY PYTAJĄ

- PREZYDENT ODPOWIADA

lepsi czy gorsi od łomży?

- Wróciła pani niedawno z Łomży. Jak wypada porównanie tego miasta z naszym?

Wiceprezydent B. Klimiuk:

- Łomża sprawia wrażenie miasta bardziej estetycznego, co w dużej mierze jest zasługą ładniejszych i bardziej kolorowych wystaw sklepowych. Tam w żadnej witrynie nie znajdzie się brudnych czy zakurzonych eksponatów, jak to bywa u nas. Właściciele sklepów przywiązują większą wagę do ich wyglądu, zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz. Dobrze byłoby, gdyby nasi przedsiębiorcy poszli śladem swoich łomżyńskich kolegów.

Natomiast jeśli chodzi o spr-

wy ściśle związane z rządzeniem miastem, to porównanie wypada różnie. Z jednymi problemami my się lepiej uporałiśmy, z innymi - oni. Suwałki poradziły sobie na przykład z zachowaniem dyscypliny finansowej w odniesieniu do przedszkoli. Ich utrzymanie kosztuje więc nasz budżet znacznie mniej niż w Łomży.

Remont urzędu

- Trwa remont miejskiego urzędu. Ile to będzie kosztowało?

Wiceprezydent B. Klimiuk:

- W związku z tym, że jest to obiekt zabytkowy, dostaliśmy dotację z Urzędu Wojewódzkiego. Dotacja ta wynosi 300 mln zł. Koszt prac na pewno prze-

kroczy tę sumę, ale o ile dokładnie - tego dziś jeszcze nie wiadomo. Budynek był w opłakanym stanie. Remont odkładano już parę razy. Teraz postanowiliśmy wykorzystać okazję, iż przyszły pieniądze z UW, do przeprowadzenia całłościowych prac. Takich, które wystarczą na dłuższy okres.

Zezwolenia za pieniądze?

- Pojawiła się jakaś nowa koncepcja przydzielania pozwoleń na handel alkoholem...

Wiceprezydent P. Hołdyński:

- Chcemy ostatecznie uporządkować wszystkie związane z tym sprawy. Trwa akcja powiadamiania tych, których pozwolenia nie są do końca zgodne

z przepisami, a wydane zostały wiele lat temu. Taka sytuacja ma miejsce choćby w przypadku firmy "PONAL". Zezwolenia wystawiono bardzo dawno temu, firma przestała istnieć, a w należących niegdyś do niej sklepach alkoholem handluje obecnie agenci. Komisja przeciwalkoholowa postanowiła, że zezwolenia te będą ważne tylko do końca roku.

Od przyszłego roku chcielibyśmy wprowadzić też, wzorem Łomży i paru innych miast, system odpłatnego przyznawania koncesji. Polegałoby to na tym, że komisja przedstawiała by prezydentowi wszystkie wnioski, które spełniają ustawowe wymogi. Wnioskodawcy deklarowaliby jednocześnie dobrowolne datki na rzecz walki z alkoholizmem (zasiliłyby one np. fundusz Izby Wyrzeźwień). Decyzję, komu przyznać zezwolenia, podejmowałby, zgodnie z przepisami, prezydent miasta. Projekt ten będzie jeszcze poddawany konsultacjom, m.in. prawniczym.

(opr. tk)

Prywatyzacja gospodarki komunalnej

Przemysł polski umiera. Umierają zakłady, które dotychczas wnosili do skarbu państwa największe sumy (huty, kopalnie, stocznie). To one powodowały, że z budżetu centralnego nadchodziły dotacje do kas miast i miasteczek. Jeśli ich będzie mniej, zmniejszą się też dotacje z centrali. W tej sytuacji należy się zastanowić, w jaki sposób racjonalniej wydawać pieniądze z kasy miejskiej. Jeśli udało by się sprywatyzować jakieś dotowane z budżetu miasta firmy, można by uwolnić go od tych wydatków. Sposobów prywatyzacji jest kilka. Można powołać spółkę pracowniczą, która kupi mienie swego przedsiębiorstwa, należące do skarbu państwa. Można sprzedać przedsiębiorstwo osobie lub firmie dysponującej odpowiednią gotówką. Można powołać jednoosobową spółkę skarbu państwa (mienie przedsiębiorstwa pozostaje wówczas nadal własnością państwa). Można wreszcie powołać spółkę pracowniczą, która wydzierżawi mienie należące do skarbu państwa i po wypracowaniu zysków podzieli między siebie dywidendę.

Zarząd Miasta na posiedzeniu w dniu 28 września spotkał się z przedstawicielami firmy konsultingowo-inwestycyjnej "Extor-Holding" w Białymstoku.

Zajmuje się ona między innymi prywatyzacją i doradztwem gospodarczym. Gdyby w naszym mieście podjęto decyzję o prywatyzacji zakładów komunalnych, firma ta pomogłaby ustalić się przed popełnieniem błędów. "Extor-Holding" jest zainteresowany tylko takimi

li się z wynikami przetargu na budowę 709 metrów kanalizacji sanitarnej wzdłuż ulicy Buczka do nowo budowanej kompostowni odpadów komunalnych. Był to przetarg ograniczony. Zaproponowano w nim udział siedmiu firmom, skorzystało sześć. Kwoty, podane w ofer-

niu 50% zakresu robót zatwierdzonych inwentaryzacją geodezyjną, pozostałe 50% - po wykonaniu całości zadania i odbiorze końcowym.

Zarząd postanowił zaakceptować wniosek komisji przetargowej, ale za kwotę 740 milionów złotych, która została zaoferowana w zalakowanej kopercie (później podwyższona do 840 milionów). Jeśli Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego wyrazi zgodę, przed podpisaniem umowy musi ono oświadczyć na piśmie, że nie ma przeszkód formalno-prawnych i technicznych do rozpoczęcia budowy, czyli że przyjmuje plac budowy. Jeśli nie przyjmie tych warunków, poprzedni przetarg zostanie unieważniony i ogłoszony nowy - nieograniczony, na cały zakres robót.

(aw)

Z PRAC ZARZĄDU MIASTA

przedsiębiorstwami, w których prywatyzacja się powiedzie i gdy chcą tego ich załogi. Są to procesy bardzo trudne, wymagające pokonania barier psychologicznych i ekonomicznych, trwające w najlepszym przypadku (przy załodze liczącej 300-400 pracowników) ponad 3 miesiące.

W Białymstoku sprywatyzowano już Przedsiębiorstwo Zieleni Miejskiej, Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta, Przedsiębiorstwo Eksploatacji Dróg i Mostów, Zarząd Budynków Mieszkalnych, z którego powstało aż 5 firm prywatnych. Zarząd Miasta postanowił wyeksperymentować do Białegostoku delegację, która zapozna się z ekonomicznymi efektami prywatyzacji.

Przetarg

Członkowie zarządu zapozna-

tach, wahały się od 840 do ponad 1.200 milionów złotych. Najniżej wyceniło roboty Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego w Suwałkach i jego ofertę wybrano. Termin zakończenia robót - 31.12.1992 r. Warunki płatności: pierwsza rata 50% wartości po wykona-

SPOTKANIE Z WOJEWODĄ

dokończenie ze str. 1

mieszkańców lokalowych niektórych instytucji i urzędów. Winno to przynieść poprawę ich działalności oraz ułatwić kontakty z petentami.

Wojewoda C. Cieślukowski zapoznał członków SKO "S" z pewnymi propozycjami reorga-

nizacji pracy w Urzędzie Wojewódzkim, zapowiedział powołanie nowego wdziału zajmującego się promocją w zakresie kultury, sportu i turystyki. Zapewnił ponadto, że zbada dokładnie zasygnalizowane sprawy i podejmie stosowne decyzje.

J. Broc

Głównym punktem porządku posiedzenia Komisji Spraw Społecznych Rady Miejskiej w dniu 28 października był przydział stypendiów. Zgodnie z regulaminem mogą ubiegać się o nie suwalczanie – uczniowie i studenci, którzy mają wybitne osiągnięcia artystyczne, sportowe i naukowe.

Złożono ok. 30 podań. Większość z nich kwalifikowała się raczej do rozpatrzenia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

dia na wydziale romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W ubiegłym roku zakwalifikowała się ona do ogólnopolskiego finału olimpiady z języka francuskiego.

– Elżbiecie Przekop – absolwentce LO nr 1 ze średnią ocen powyżej 4,6, która rozpoczyna naukę w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych. Bardzo dobre wyniki w nauce uzyskuje również jej młodsze siostry.

– Alicji Dąbrowskiej – uczennicy III klasy Liceum Ekonomicznego i lekkoatletce MKS "Pojezierze", dwukrotnej finalistce Mistrzostw Polski Juniorów w Lekkiej Atletyce, w biegach przez płotki. Osiąga ona również dobre wyniki w nauce.

– Lidii Derencz – uczennicy IV klasy LO nr 1, której średnia ocen w ub. r. wynosiła 5,1! Jest ona również laureatką wielu konkursów przedmiotowych

klubu "Henryś", która zajęła I miejsce w kl. C w turnieju tanecznym "Nad Czarną Hańczą" i II miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Tanecznym w Poznaniu. Nagrodą dla nich byłby zakup strojów.

Pozostałe podania skierowano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z zaleceniem jak najszybszego rozpatrzenia.

Nie wykorzystaną kwotę stypendialną postanowiono przekazać na utrzymanie Suwalskiego Klubu Badmintonu.

Z PRAC KOMISJI SPRAW SPOŁECZNYCH RM

STYPENDIA ROZDZIELONE

skim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Po wnikliwej analizie dokumentów radni zaproponowali przyznać stypendia w wysokości jednego miliona złotych miesięcznie następującym osobom:

– Radosławowi Szulcowi – uczniowi V klasy Szkoły Muzycznej, który mimo młodego wieku wyróżniony już został w kilku konkursach fortepianowych, m.in. w Białymstoku i Poznaniu. Jest jednocześnie bardzo dobrym uczniem IV klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Suwałkach.

– Katarzynie Słowikowskiej – tegorocznej absolwentce LO nr 1, która rozpoczyna stu-

– Andrzejowi Romanowskiemu – uczniowi III klasy o profilu matematyczno-fizycznym w LO nr 1, który został objęty indywidualnym programem nauczania matematyki opracowanym w Stowarzyszeniu Nauczycieli Matematyki. Korzystać też on będzie z konsultacji w Zakładzie Dydaktyki Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego.

– Joannie Taudul – studentce V roku Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie ze średnią ocen 4,5. Po ukończeniu studiów zamierza ona pracować w suwalskim oddziale Polskiego Radia.

Po 500 tysięcy złotych przyznano:

o zasięgu ogólnopolskim.

– Markowi Morzuchowi – uczniowi II klasy LO nr 2, którego średnia ocen wynosi 4,8.

Ponadto radni zaproponowali, aby przyznać jednorazowe nagrody po 2 mln zł modelarzom Młodzieżowego Domu Kultury – mistrzom świata w modelarstwie: Pawłowi Czygiełowi z VIII klasy Szkoły Podstawowej nr 6, Mieczysławowi Biełłowskiemu z IV klasy Technikum Mechanicznego w ZSZ i Sławomirowi Truchanowi z III klasy Technikum Mechanicznego w ZST. Również jednorazową nagrodę zaproponowano przyznać Marcie i Zbigniewowi Górczyńskim – parze tanecznej

POPRAWKA W BUDŻECIE

Komisja wyraziła także swoją opinię o zmianach w budżecie. Projekt uchwały w tej sprawie ma być podjęty na najbliższej sesji RM.

Tegoroczny budżet miasta zostanie zmniejszony w porównaniu z planowanym o 10,5 mld zł. Wynika to przede wszystkim z tego, że nie uda się uzyskać planowanych dochodów, m.in. o wiele mniejsze od spodziewanych są wpływy ze sprzedaży mienia komunalnego i opłat dzierżawnych. Ponadto decyzją Sejmu od 1 kwietnia zostały zmniejszone z 5% do 2% wpływy z podatków odprowadzanych na rzecz gmin przez osoby prawne (zakłady państwowe, spółki).

(rl)

KTO KUPI PGR-Y?

dokończenie ze str. 1

cji – na nabywcę zależy. Na skutek skromnych środków porzeczaje się bowiem na ogłoszeniach o przetargu, zamieszczanych w centralnej i lokalnej prasie. Nie mówię już o reklamie telewizyjnej, która także byłaby tu nie od rzeczy – agencja nie dysponuje nawet zdjęciami i szczegółowymi opisami zachęcającymi do kupna. A przecież dziś, kiedy kupców z dużą gotówką jest niewiele – taka informacja i reklama jest niezbędna.

Rozmawiano o tym na konferencji prasowej, na którą zaprosił suwalskich dziennikarzy dyrektor suwalskiego oddziału agencji dyrektor Ludgierd Rogowski. Trzeba przyznać, że w ciągu kilku zaledwie miesięcy działalności tej placówki udało

się zdziałać bardzo wiele. Zdołano, jak się wydaje, pokonać najważniejszy próg – załatwienia formalności prawno-organizacyjnych, które są pierwszym i najtrudniejszym etapem likwidacji.

Wielką przeszkodę stanowi tu brak ustawy o reprivatyzacji i wynikająca stąd niemożność podjęcia decyzji co do stanu prawnego majątków, do których roszczenia zgłaszają byli właściciele. Opóźnienia wynikają także z powodu sprzeczności z ustawą o lasach – nadleśnictwa nie chcą po prostu przejmować małych kompleksów leśnych. Trwają pertraktacje z bankami na temat spłat zadłużenia. Mimo to jednak do końca br. agencja przejmie połowę z 82 PGR-ów, znajdujących się w województwach łomżyńskim, białostockim i suwalskim. Resztę zaś – w przyszłym roku.

Przypomnijmy (pisałyśmy o

tym w jednym z poprzednich numerów "TS"), że jest to majątek oceniany na około 4 biliony złotych, w tym 405 mld zł majątku obrotowego. Jest to 167,4 tys. hektarów ziemi, na której gospodarowały PGR-y, budynki gospodarcze, hotele i wreszcie 12200 mieszkań, w których zamieszkuje 9 tys. lokatorów, pracowników gospodarstw. Na te mieszkania, mimo bardzo dogodnych warunków kupna, także nie ma zbyt wielu chętnych. Dotychczas sprzedano ich zaledwie 200.

PGR-y są bardzo zadłużone. Przoduje tu województwo białostockie, gdzie zdaniem dyrektora Rogowskiego nastąpiło wyraźnie przeinwestowanie. Ogółem wartość tzw. pasywów w trzech województwach wynosi 550 mld zł, a więc znacznie więcej niż wartość posiadanego przez gospodarstwa majątku ruchomego. Pasywa te bierze na siebie agencja – kupujący lub dzierżawca przejmując więc majątek oddłużony. Trwa również przejmowanie gruntów Państwowego Funduszu Ziemi, które w trzech województwach zaj-

mują powierzchnię 76,3 tys. ha. Przejęto już 9 tys. ha, ale sprzedano notarialnie zaledwie 500 ha. W dotychczasowej, bardzo niejasnej, polityce rolnej państwa zaczyna się jakby kształtować przyszłościowy model rolnictwa. Ma to być gospodarstwo rodzinne o dużej powierzchni – nawet do 200 ha. Prawdopodobnie będzie on aktualny gdzieś za dwa pokolenia, jednak już dziś trzeba o tym myśleć. Toteż agencja, przygotowując programy restrukturyzacji PRG-ów – znaczną część areali przeznacza na powiększenie sąsiadujących gospodarstw chłopskich, oddając im ziemię w dzierżawę na bardzo dogodnych warunkach. Ciągłe jednak jeszcze zbyt mało wie o rzeczywistym zainteresowaniu i możliwościach nabywców. Wiedzę tę przyniosą najbliższe przetargi. Będą to PGR-y: Pierkunowo (II część), Ruda i Poryte Jabłoń (woj. łomżyńskie). A następnie Kleszczele (woj. białostockie), Przebrów, Wrony, Ławki i Głębowo.

HALINA WILK

- Ostatnio wykluczono ze Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego Antoniego Macierewicza. Podobno pragnie on utworzyć frakcję polityczną na bazie ZChN-u. Jakie stanowisko zajmuje Pan wobec tych posunięć?

- Oddziaływanie A. Macierewicza na struktury ZChN jest minimalne. Od początku czuję się związany z opcją polityczną reprezentowaną przez prof. W. Chrzanowskiego. Ten kierunek jest w ZChN-ie wiodący i on będzie decydował o obliczu partii, z którą jestem związany.

- Obserwując Pana poczynania jako senatora, nietrudno stwierdzić, że jest Pan bardzo aktywny i widoczny. Czy odczuwają to Pańscy wyborcy?

- Trudno jest mi oceniać swoje poczynania. Staram się jednak spełniać obietnice przedwyborcze. M.in. dzięki moim staraniom przybyło do Suwałk wielu przedstawicieli najwyższych władz RP, np. marszałkowie Sejmu i Senatu: W. Chrzanowski i A. Chełkowski, minister J. Kropiwnicki, wicepremier H. Goryszewski, różni doradcy rządowi. Poświęciłem dużo czasu na zorganizowanie spotkań z odpowiedzialnymi urzędnikami z krajów, które graniczą z naszym województwem, a zwłaszcza z Okręgiem

Kaliningradzkim. Wszystkie te odwiedziny i rozmowy miały za cel przedstawienie różnych specyficznych problemów naszego województwa. Efekty tych poczynąń są bardzo konkretne. Np. zaliczenie naszego województwa do obszarów o szczególnym zagrożeniu bezrobociem to m.in. rezultat wizyty byłego ministra J. Kropiwnickiego. Oczywiście wiąże się to z przydzieleniem naszemu województwu dodatkowych pieniędzy.

- Czy Pana starania zyskały poparcie władz wojewódzkich?

- Różnie z tym bywało, ale mogę stwierdzić, że jest coraz lepiej.

- Czy Pana działalność dotycząca naszego województwa nie zostanie storpedowana decyzją państwową o likwidacji województwa suwalskiego?

- Na razie nie podjęto w tym względzie ostatecznej decyzji. Jej wynik w pewnym stopniu zależy od naszej zdecydowanej postawy. Podczas odwiedzin przedstawicieli najwyższych władz zawsze staram się m.in. promować nasze miasto i województwo, prezentować jego możliwości i perspektywy rozwoju, podkreślać szczególnie korzystne położenie geograficzne, sprzyjające rozwojowi różnorodnych kontaktów międzynarodowych, a zwłaszcza handlowych. Jeśli nawet te zabiegi nie przyniosą spodziewanych efektów, mimo to uważam, że nie jest to czas stracony. Moje działania w tym zakresie winny mieć szersze wsparcie różnych środowisk i osób z naszego województwa.

- Dodać mogę skromnie, że działacze lekkoatletyczni, których reprezentuję, starają się "na swej dość marginalnej działce" tworzyć korzystny klimat wokół Suwałk. Stadion w Suwałkach z nawierzchnią tartanową sprzyjał zorganizowaniu kilku dużych imprez lekkoatletycznych, których zazdroszczą nam m.in.

m.in. Pan podpisał protest wysłany do Urzędu Rady Ministrów przeciwko przedstawieniu sejmikowi samorządowemu do zaopiniowania tylko jednego kandydata na wojewodę. Czy nieuwzględnienie tego protestu oznacza "wojnę" z nowym wojewodą Cezarym Cieślukowskim?

- Protest nie był skierowany przeciwko p. C. Cieślukowskiemu, lecz pewnym praktykom URM, świadczącym o lekceważeniu innych kandydatur zgłoszonych przez różne siły polityczne. Uważam, że każdy zgłoszony kandydat winien być poproszony do URM (poproszono tylko niektórych) w celu przeprowadzenia z nim chociażby grzecznościowej rozmowy. Dyskwalifikowanie kandydatów na odległość - bez podania jakichkolwiek przyczyn - jest pewną formą "stołecznego" patrzenia na odległe środowiska lokalne. URM winien suwalskiemu sejmikowi samorządowemu przedłożyć do zaopiniowania co najmniej dwie kandydatury na stanowisko wojewody, zwłaszcza że zgłoszono ich tak wiele. Na ogół nie ma ludzi nie zastąpionych. Decyzja o obsadzie wojewody zapadła, więc deklaruję współpracę i współdziałanie dla dobra miasta i województwa. Liczę, że ta deklaracja zostanie zauważona i wykorzystana.

- Na koniec pragnę zapytać: czy prośba jest, że wytoczył Pan proces sądowy dziennikarzowi z "Krajobrazów" o zniesławienie?

- Na łamach "Krajobrazów" wielokrotnie ukazywały się różne materiały, które - zresztą nie tylko mnie - przedstawiały w krzywym zwierciadle. Nie jestem przewrażliwiony, ale zawsze muszą być jakieś granice, które nie pozwalają bezkarne niszczyć autorytetów, ośmieszać ludzi, w tym osób publicznych. Prokurator z tzw. urzędu podjął postępowanie przeciwko dziennikarzowi, który w swej publikacji naruszył moje dobra osobiste, a pośrednio Senat RP, którego jestem członkiem. Uważam, że dziennikarz powinien być ukarany. Oczywiście o wszystkim zadecyduje sąd. Osobiście wolałbym, aby moje kontakty z przedstawicielami środków masowego przekazu odbywały się na innym forum. Spełnienie tego życzenia nie zależy tylko ode mnie.

- Dziękuję za rozmowę.

Fot. R. Krupiński

SPEŁNIANIE OBIETNIC

Z senatorem RP Leszkiem Lewocem rozmawia Jerzy Broc.

nasi sąsiedzi z Olsztyna i Białegostoku. Nie jest dla nikogo tajemnicą, że tegoroczny międzypaństwowy trójmecz lekkoatletyczny, zawody "GRAND PRIX", Igrzyska "Solidarności", to efekt Pańskiej szczególnej inicjatywy i wszechstronnego wsparcia. Mam jednak świadomość, że lekkoatletyczne sukcesy nie zadecydują o przedłużeniu wojewódzkiego statusu miasta.

- Przy podejmowaniu decyzji na ogół bierze się pod uwagę wiele czynników, w tym osiągnięcia - np. w kulturze i sporcie. Suma dokonań na różnorodnych odcinkach życia tworzy opinię o danym środowisku lub mieście. Im znaczących w skali kraju osiągnięć będzie więcej, tym więcej będziemy mieli argumentów. Nie powinniśmy z góry się poddawać i opuszczać rąk.

- Przeczytałem w prasie, że

działem – przyznał. – Ale to musi być chyba całkiem wygodny fotel...

Mówił m.in.

O DEKOMUNIZACJI

– Nam się zarzuca, że dekomunizacja jest tematem zastępczym, nie tak ważnym dziś dla kraju jak choćby sprawy gospodarcze. Tymczasem my uważamy, iż nie da się polskich reform zrealizować, jeżeli na różnych szczeblach zarządzania będą pozostawali ludzie dawnego systemu. Ostatnio okazało się,

Suwałki). Kiedy potracili stanowiska, wzięli się za robienie pieniędzy i, wykorzystując istniejące układy, zrobili je. Teraz zaczynają tworzyć nową polską klasę średnią. Myślę, że naszemu społeczeństwu nie wyjdzie to na dobre. Nic się nie stanie, jeśli wskutek ustawy dekomunizacyjnej uszczupli się zasobność niektórych portfeli i jakaś grupa straci stanowiska. W innych rewolucjach lecał jednak głowę...

– W Suwałkach dekomunizacja potrzebna jest jak powietrze – zgodził się z J. Kaczyń-

tycznych nie należy przeceniać. Większa część społeczeństwa wcale nie uważa, że jak ktoś obieca gruszki na wierzbie, to one w rzeczywistości wyrosną.

O PRASIE

– PC jest najbardziej atakowanym przez środki przekazu ugrupowaniem. Prym wiedzie tu "Gazeta Wyborcza". Zgodziłem się na udzielenie wydrukowanego niedawno wywiadu jedynie ze względu na duży nakład tego dziennika. Redakcja nie dotrzymała uzgodnionego wcześniej terminu, zamieściła też takie zdjęcie mojej osoby, że

go zależeć będzie, czy dane ugrupowanie w ogóle wejdzie do parlamentu. Jeżeli tego wyjątku nie uczynimy, żadna mniejszość nie będzie miała swojej sejmowej reprezentacji. Natomiast w pozostałych kwestiach związanych z mniejszościami zajmujemy umiarkowane stanowisko.

– PC z najwyższą niechęcią odnosi się do antysemityzmu. W naszej partii nie dopytujemy się, jak się czyj dziadek nazywał. U nas też są Żydzi, ale nie ma to żadnego znaczenia.

O "WOJNIE NA GÓRZE"

– "Wojna na górze" trwa we wszystkich systemach demokratycznych nieustannie, przybierając z reguły znacznie ostrzejsze formy niż u nas. Polityka jest dla twardych ludzi. Nie każdy się do polityki nadaje. Tak samo, jak nie każdy może być koszykarzem czy piłkarzem.

O WSCHODNIEJ GRANICY

– Jestem zwolennikiem jej uszczelnienia. Należałoby wprowadzić ścisłą kontrolę graniczną oraz wizy wjazdowe do Polski. Inaczej nie poradzimy sobie z importem patologicznej struktury społecznej, a przede wszystkim rosyjskiej mafii.

★ ★ ★

Konferencja prasowa skończyła się dobrze po dziewiątej wieczorem. Kaczyński do końca zachowywał dobrą formę. Odpowiadał cierpliwie na wszystkie pytania, a po konferencji zgodził się jeszcze na wywiad dla radia Białystok. Tak się dba, panowie lokalni decydenci, o swój image.

(tk)

W SUWAŁKACH DEKOMUNIZACJA POTRZEBNA JAK POWIETRZE

że 40 proc. kredytów udzielanych przez polskie banki to kredyty nietrafione, których nigdy nie uda się odzyskać. Bankowość jest wszak opanowana przez komunistyczną nomenklaturę.

– Kiedyś wykladałem prawo na studiach zaocznych w Białymstoku i w punkcie konsultacyjnym w Suwałkach. Moi studenci byli w większości przedstawicielami ówczesnej kadry kierowniczej. Wywodzili się z aparatu partyjnego, administracyjnego, spośród dyrektorów przedsiębiorstw i funkcjonariuszy SB. Papierek był im niezbędny do dalszego sprawowania swoich funkcji. Muszę stwierdzić, że znaczna część tych ludzi była na pograniczu debilizmu (oczywiście nie wszyscy, pozytywnie wyróżniali się m. in. dyrektorzy przedsiębiorstw z

skim jeden z uczestników otwartego spotkania).

O SYTUACJI W KRAJU

Mamy w tej chwili bardzo skomplikowaną sytuację. Rodzą się różne pytania: czy idziemy właściwą drogą? Czy nie czeka nas przesilenie społeczne? Czy ten rząd będzie stać na prowadzenie polityki zmian, czy ograniczy się jedynie do kontynuowania tego, co było?

– Polsce potrzebny jest rząd centrowo-prawicowy, który będzie w stanie zbudować podstawy gospodarki rynkowej. Obecnie dominują tendencje lewicowe. Ich przykładem jest pakt o przedsiębiorstwie – nieudolna próba obniżenia napięć społecznych i przekupienia związków zawodowych.

– Porozumienie Centrum nie obawia się przedterminowych wyborów. Nastrojów populistycznych

inaczej niż złośliwością trudno to wytłumaczyć.

O AFERACH

Nie istnieje afera "Telegrafu". Ta sprawa ma swój byt jako zestaw publikacji prasowych, a nie jako afera gospodarcza. Cała awantura jest po części inspirowana przez Belweder. Wałęsa niczego tak nie pragnie, jak zmiany nastrojów społecznych wokół jego osoby. On doskonale zdaje sobie sprawę, iż jest z tym coraz gorzej. Potrzebna mu jest szybka i zdecydowana akcja w kwestii afer gospodarczych. A według mojego rozeznania między Belwederem a Prokuraturą Generalną istnieje bezpośredni, sprzeczny z Konstytucją związek.

O MNIEJSZOŚCIACH

– Jestem zwolennikiem zmniejszenia 5-procentowego progu, od przekroczenia które-

Od strefowych turniejów klasyfikacyjnych rozpoczęli nowy sezon badmintoniści. Juniorzy młodsi rozegrali go 26 września w Olsztynie, a seniorzy – tydzień później w Warszawie.

Kibiców badmintona w Suwałkach najbardziej interesują jednak Drużynowe Mistrzostwa Polski, czyli rozgrywki I ligi. Podobnie jak w roku ubiegłym o mistrzowski tytuł badmintoniści będą walczyć w czterech turniejach – dwa z nich odbędą się w Suwałkach. 17 i 18 października Suwalski Klub Badmintona (d. Polambad) zmierzy się z Warmią Olsztyn, która w ubiegłym roku zajęła 8. miejsce, i beniaminkiem I ligi – Zelmierem Rzeszów. Druga runda rozegrana zostanie w Olsztynie, trzecia w Płocku, a czwarta

ponownie w Suwałkach. Ambicją suwalczan, mimo kłopotów organizacyjnych i finansowych, jest poprawienie o 1–2 miejsca ubiegłorocznej dziewiątej lokaty.

W składzie naszej drużyny zaszły pewne zmiany. Zakończyły karierę Martyna Wasilew-

scu.

Wśród mężczyzn podstawowy skład zespołu stanowią: Jacek Niedźwiedzki, Artur Zbroński, Arkadiusz Kubik, Kamil Dudek i Marek Mołęda. Zakończył karierę Dariusz Ruszewski. Artur Zbroński w suwalskich barwach zagra tylko

BADMINTONIŚCI PRZED SEZONEM

ska i Małgorzata Andruszkiewicz. O roczny urlop poprosiła Iwona Rządowska. Barw suwalskiego klubu bronić więc będą: Olga Iliuszczenkowa, Joanna Żuk, Joanna Szleszyńska i pozyskana z AZS Katowice Barbara Kulanty, która na ubiegłorocznej liście najlepszych badmintonistek w Polsce sklasyfikowana została na piątym miej-

do końca br. Dalszą karierę kontynuować będzie w Stali Płock, dokąd przeniósł się już po zakończeniu pobytu w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Olsztynie. W rozgrywkach ligowych reprezentować będzie jednak nadal Suwałki. Między klubami trwają rozliczenia finansowe.

Trenerem zespołu podobnie

jak w latach poprzednich jest p. Jerzy Szuliński, a pomagają mu Jadwiga Szulińska i Waldemar Motulewski.

Do tegorocznego sezonu zawodnicy przygotowywali się na miejscu, w Suwałkach. Jedynie Joanna Szleszyńska i Kamil Dudek uczestniczyli w zgrupowaniu młodzieżowej kadry Polski w Słupsku.

W tym sezonie w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Olsztynie trenują: Jacek Niedźwiedzki, uczęszczający tam do III klasy liceum ogólnokształcącego i Joanna Szleszyńska, kończąca szkołę podstawową. Mogliby trenować tam również Kamil Dudek, Marek Mołęda i Anna Januszewicz, gdyby znaleźli sponsorów, którzy zechcieliby zapłacić po 2,5 mln miesięcznie za ich pobyt w ośrodku.

(rl)

Sposób na zwiększenie dochodów w budżecie państwa oraz w budżetach miast i gmin, polegający na wymyślaniu coraz to nowych opłat i podatków, znany jest od dawna, w nowej rzeczywistości przeżywa, można powiedzieć, swoje apogeum. Jakby nie było dość stałych podwyżek cen żywności, opłat za elektryczność, gaz, wodę, telefony, znacz-

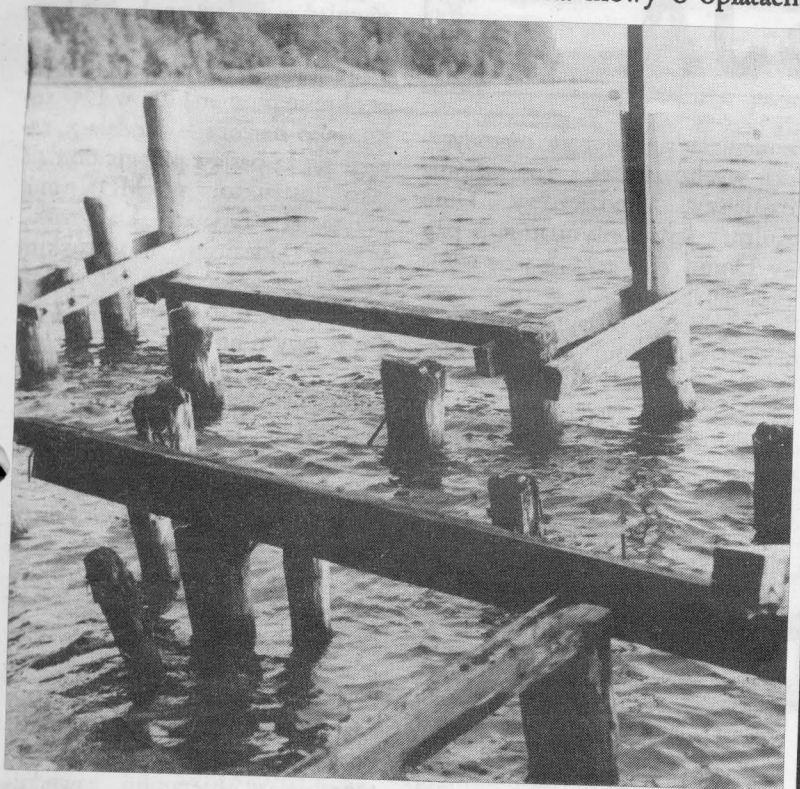
- 1) podanie,
- 2) operat wodnoprawny opracowany przez osobę upoważnioną zgodnie z zarządzeniem Ministra Rolnictwa z 26 stycznia 1976 r.,
- 3) szkic lokalizacji pomostu na aktualnym wyrysie geodezyjnym i, bagatela,
- 4) zgodę użytkownika jeziora, tj. Zakładu Rybackiego w Augustowie.

MASZ POMOST?

- PŁAĆ!

ki i co tam jeszcze, wymyślono nam kolejną przyjemność. A właściwie nie wymyślono – wyciągnięto po prostu stare, nie stosowane dotąd przepisy i tchnięto w nie "nową treść". Oto mieszkańcy wiosek nad jeziorami (a tych mamy u nas sporo, dochód może więc być całkiem niezły) otrzymali ostatnio w surowym tonie utrzymane pismo o "obowiązku uzyskania

Wprawdzie nie wiem, co to jest "operat wodnoprawny", ale za jego opracowanie na pewno trzeba będzie "osobie upoważnionej" zapłacić, podobnie jak trzeba będzie zapłacić (około 200 tys. zł) za sporządzenie wyrysów geodezyjnych, no i oczywiście za "zgodę" na pomost, który postawiony został 20 lat temu. Niestety, w piśmie nie ma mowy o opłatach.

Fot. Archiwum

zezwoleń wodnoprawnego na budowę pomostu", który to obowiązek nakłada ponoć Prawo wodne z 1974 r. (sic!). Otóż takie pozwolenie na wodach żeglownych, do których zaliczono jeziora na szlaku Kanału Augustowskiego oraz Necko, Rospuć, Sajno i Serwy, wydaje Urząd Wojewódzki w Suwałkach. Za to na wodach nieżeglownych (?) – Urząd Rejonowy w Augustowie. A dalej jest już prosto i zwyczajnie, w stylu znanym od lat. Należy złożyć:

Jest natomiast termin – 9 września 1992. To zabawne, bo pismo dostarczył sołtys rolnikom w mojej wsi 29 września!

Jest i stosowne zakończenie: "Wobec właścicieli, którzy do tego dnia nie złożą stosownych dokumentów, zastosowane będą środki egzekucji administracyjnej przewidziane w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji". Koniec, kropka. Komentarz dopiszcie sobie sami.

(hw)

Suwałskie kamienice

ZAUFANY HRABIEGO BRZOSTOWSKIEGO

Od strony północnej z budynkiem głównym Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Z. Podhorskiego sąsiaduje niepozorna kamienica oznaczona numerem 38. Wzniósł ją w latach 1839–40 Szepszel Rozenweyg. W sierpniu 1840 r. całość zabudowań stanowił dom murywany piętrowy, dwie oficyny, także murywane, oraz drewniana stajnia, wozownia i kłoka.

Trzy lata później, w wyniku zamiany, nowym właścicielem nieruchomości został Aleksander Osipowicz (zm. 1892 r.). Świeżo upieczony absolwent miejscowego gimnazjum w tymże 1843 r. opuścił Suwałki i wyjechał na studia do Petersburga. Wcześniej wynajmował mieszkanie nowym lokatorem. Byli nimi m.in. Józef Kamionowski (zm. 1848 r.), absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny w Rządzie Gubernialnym Augustowskim, Adam Wolff (zm. 1871 r.) – lekarz. Wyjątkowym lokatorem był Adolf Gerschow. Z wykształcenia inżynier geodeta, jako porucznik armii Królestwa Polskiego uczestniczył w wojnie polsko-rosyjskiej 1831 r. Po bitwie pod Ostrołęką odznaczony został Złotym Krzyżem Wojennym Virtuti Militari. W służbie cywilnej pełnił obowiązki inżyniera komunikacji lądowej i wodnej w Rządzie Gubernialnym. W czasie budowy Kanału Augustowskiego w latach dwudziestych XIX w. zaprzyjaźnił się z hr. Karolem Brzostowskim, który na mocy swego testamentu

uczynił go administratorem Instytucji Rolno-Przemysłowej Sztabińskiej. Pełnił tę funkcję od jesieni 1854 r. Z jego działalnością wiąże się upadek dzieła hr. Brzostowskiego. Zmarł 11 września 1860 r., zostawiając m.in. bogatą bibliotekę.

Na parterze domu Osipowicza wyszynk trunków utrzymywał Michał Giland, trudniący się także rzeźnictwem.

Gdy właścicielowi zaczęły dokuczać w Petersburgu kłopoty finansowe, za pośrednictwem wuja Bonawentury Wojtkiewicza sprzedał dom w 1846 r. Nabywcą został Jan Sędkowski (zm. 1888 r.), wieloletni nauczyciel katolickiej szkoły elementarnej oraz szkoły rzemieślniczo-niedzielniej.

Jednym z lokatorów kamienicy w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych był Stanisław Dżimiński, urzędnik Rządu Gubernialnego, oraz jego ojciec Antoni, major 1. Pułku Ułanów, kawaler Legii Honorowej. Po jego śmierci, 13 kwietnia 1863 r., Hipolit Stupnicki zapisał: "starzec powszechnie poważany i uczestnik wszystkich walk Napoleona I, zrozpaczony zakończył życie...". Jego pomnik stanowi do dziś ozdobę suwałskiego cmentarza.

W okresie międzywojennym właścicielem domu była rodzina Kuśmierzyckich. Odbывał się w nim handel win i wódek w dużym wyborze prowadzony przez O. Michałowskiego.

ANDRZEJ MATUSIEWICZ

KSIĄŻKA O PRZEROŚLI

Nie można powiedzieć, aby ostatnie lata nazbyt obfitowały w wydawnicze nowości dotyczące tematycznie dziejów czy też fizjografii Suwałszczyzny. Takie pozycje jak Antoniego Patli "Piękno Ziemi Suwałskiej" (1972 r.), Stefana Maciejewskiego "Szlachetni pasjonaci" (1978 r.), Zygmunta Filipowicza "Suwałszczyzna – panorama turystyczna" (1980 r.) – można znaleźć co najwyżej w księgozbiorach bibliofilów. Niemniej dorobek edytorski ostatnich lat w zakresie książki o naszym regionie, chociaż niezbyt wielki, jest prze-

cież dostrzegalny. W ciągu 1991 r. ukazały się takie pozycje jak: przegląd dorobku Spotkań Wigierskich (w opracowaniu Eugeniusza Kurzawy i Andrzeja Strumiłły) pt. "Wigry – kultura i środowisko", szkice popularnonaukowe pod redakcją prof. A. S. Kostrowickiego pt. "Wigierski Park Narodowy" oraz popularyzatorska książeczka Jana Bacewicza pt. "Sam na sam z Suwałszczyzną". Wiosną tego roku

dokończenie na str. 10

III Mistrzostwa Świata Modeli Swobodnie Latających, które odbyły się w dniach 21 – 28.08.1992 r. w Słowacji, wzbudziły nieoczekiwane zainteresowanie wśród suwalczan. Stało się to za przyczyną suwalskich modelarzy – wychowanków Młodzieżowego Domu Kultury, którzy wcześniej zostali członkami kadry narodowej Aeroklubu Polskiego.

Gratulacje, wywiady, spotkania z władzami miasta – pełna euforia.

To wydarzenie stało się dla mnie okazją do wspomnień. Modelarstwo lotnicze jest moją najtrwalszą pasją, od wieku młodzieńczego aż do dziś. Z prawdziwą dumą noszę w klapie odznakę lotniczą, której rodowód wywodzi się z działań modelarskich, nadaną mi przez Aeroklub Polski.

Zacierają się daty, wydarzenia z różnych dyscyplin sportu, ale nie zanika pasja mojego życia – lotnictwo – i to wszystko, co się z nim wiąże.

Rok 1946 – aż nie chce się wierzyć, że było to tak dawno –

bowce oraz modele z napędem gumowym. Ale jakie to były modele... Robione z listewek ręcznie wykonywanych, pokrywane pergaminem, a guma? – Boże drogi – ręcznie cięte paski ze starych dętek rowerowych. Gdy rozbiły się w czasie lotu – robiłem następne. Potem były próby wykonywania modeli własnego pomysłu...

Dopiero w modelarni lotniczej ZHP mogłem w warunkach warsztatowych wykonywać prawdziwe modele, z początku na podstawie planów modelarskich opartych na koncepcjach modelarzy niemieckich, a potem – w miarę pogłębiania wiedzy lotniczej – według własnych konstrukcji.

W modelarni pracowało wielu modelarzy, którzy prześcigali się w pomysłowości swych konstrukcji, a każda nowość musiała być "oblatana". Często organizowano zawody na pobliskiej "Papierni", zaś rywalizacja sprawiała, że zdobywaliśmy coraz wyższe stopnie w modelarstwie.

Modelarnia była bardzo popu-

ło nam pismo lotnicze "Skrzydło i motor", które miało swoje wydzielone miejsce na wszystko, co się wiązało z rozwojem modelarstwa.

Rok 1953 szczególnie zapisał mi się w pamięci, bowiem w tym czasie wyjechałem do Jeżowa Sudeckiego na miesięczny kurs instruktorów modelarstwa lotniczego. Wróciłem z dyplomem instruktora kl. I (wówczas najwyższej). Z nowymi pomysłami i wiedzą rozpocząłem zajęcia modelarskie z młodzieżą. Odbywały się one pod patronatem organizacji paramilitarnych – na początku Ligi Lotniczej, później LPZ-LOK, a następnie na trwałe pod kierunkiem Aeroklubu Polskiego. Zmienialiśmy również lokale, w których mieścili się pracowni, aż 4-krotnie byliśmy przenoszeni do różnych punktów miasta. W 1956 roku, dzięki życzliwości Domu Harcerza, powstała pracownia modelarska w placówce wychowania pozaszkolnego. W latach późniejszych zmieniła się nazwa placówki, ale nie

modelarze z Augustowa, Giżycka, Elku i Prostek.

Nie jestem w stanie określić, jaką wyszkoliłem liczbę modelarzy, ilu z nich zostało pilotami wojskowymi i sportowymi. Wiem jedno – było ich wielu. Wielu też moich wychowanków związało się na długie lata z modelarstwem lotniczym, pełniąc funkcje instruktorów.

Doceniając moją długoletnią pracę, Aeroklub Polski w roku 1984 nadał mi uprawnienia instruktora kl. S (specjalnej).

Największą radość odczuwam, kiedy mój były modelarz przeprowadza do pracowni swego syna, prosząc, abym przyjął go na szkolenie, i z sentymentem wspomina swoje młodzieńcze lata spędzone w modelarni. Aż się wierzy nie chce, że szkołę w dziedzinie modelarstwa drugie pokolenie. Nie jestem w stanie wyliczyć modeli różnych klas wykonanych w mojej wieloletniej praktyce modelarskiej, ale wiem na pewno, że przez 30 lat brałem udział jako zawodnik w wielu imprezach o różnej randze. W 1961 i 1964 zdobyłem tytuł mistrza Polski. Do dzisiaj nie zerwałem z modelarstwem i z przyjemnością pracuję z młodzieżą w MDK wierząc, że mój wnuk, który jest również modelarzem, będzie kontynuatorem mojej pasji.

Na uwagę zasługuje też fakt, iż w okresie pionierskim, w 1947 roku, jako harcerz – modelarz, zaczął się tą pasją i pracuje do dziś jako instruktor w MDK mój przyjaciel Tadeusz Dąbrowski. Wierny ideałom modelarskim przekazuje młodzieży swoje doświadczenie, utożsamiając się zawsze ze swym hobby.

A swoją drogą, ten ostatni spektakularny sukces, przysłonięty złotymi medalami, nie odzwierciedla wieloletniej żmudnej pracy modelarzy, godzin spędzonych w pracowni, udanych i nieudanych startów w zawodach.

Kiedy gratulowałem instruktorowi Staszowi Skibickiemu – twórcy ostatniego sukcesu, zdałem sobie sprawę, że on przed laty, jako 12-letni chłopiec, rozpoczął u mnie szkolenie i powoli, z uporem wspinał się na kolejne szczeble w hierarchii zawodniczej, aż do członka kadry narodowej seniorów obecnie.

Jestem przekonany, że ostatni sukces wejdzie na trwałe do historii modelarstwa suwalskiego. Będzie też okazją do przybliżenia młodzieży naszego miasta tej wspaniałej dyscypliny sportowej, w której o sukcesie decyduje człowiek i jego myśl konstrukcyjna.

Gorąco zachęcam młodzież do uprawiania modelarstwa – pierwszego stopnia wyszkolenia lotniczego. Potem czekają na was szybownice i samoloty!

Lech Nowikowski

MODELARSTWO LOTNICZE MOJĄ PASJĄ

właśnie wtedy w Suwałkach powstała drużyna harcerska o specjalności lotniczej. Białe-czerwone szachownice na chustach harcerzy były powodem dumy. Harcerze tej specjalnej drużyny zdobywali ogólną wiedzę lotniczą, począwszy od historii – poprzez teorię lotu, aerodynamikę, meteorologię itd. Część praktyczną stanowiły zajęcia w pracowni modelarskiej, mieszczącej się przy ul. Kościuszki. Jako młody chłopak byłem członkiem tej drużyny, a nawet zastępowym zastępu "Mew". Tu stawiałem pierwsze kroki jako modelarz. Mogłem rozwijać swoje zainteresowania lotnicze, a modelarstwo stało się moją zwiariowaną pasją.

Do dzisiaj nie rozumiem przyczyn mego zainteresowania lotnictwem. Nikt bowiem z mojej rodziny, ani też z najbliższego otoczenia, nie interesował się tą dziedziną sportu. Jako 10-letni chłopiec zacząłem budować modele latające, poszukując wiedzy lotniczej w książkach nabywanych w składzie makulatury. Tam też znajdowałem plany modeli latających, jakże różniące się od dzisiejszych. Konstruowałem je, przepędzany z miejsca na miejsce w ciastym mieszkaniu. Ileż było radości, gdy "to" poleciało chociaż troszeczkę. Były to przeważnie szy-

larnym miejscem w Suwałkach, zaś kolorowe witraże w oknach z symbolami ligi lotniczej i modelarskimi "Mewami" przyciągały przechodniów.

Oświetlone okna pod sufitem, różnokolorowe modele, na ścianie "gapa lotnicza", dookoła plany modeli – wszystko to było nasze, wykonane przez samych modelarzy. Nikt nam wówczas nie dał poza lokale, który sami remontowali i urządzali, bo narzędzia i materiały każdy przynosił z domu. Szacunek dla własnej pracy i mienia wyzwolił w modelarzach ogromne zaufanie i poszanowanie wszystkiego, co było wspólne.

Rok 1947 był dla suwalskich modelarzy czymś zupełnie nowym, czymś wymarzonym. Nad Szelmentem, w byłej szkole szybowcowej powstałej w 1934 r., zorganizowano szkolenie szybowcowe przygotowane przez organizację "Służba Polsce". Spartańskie warunki, harówka od wczesnego ranka do zmroku – chwiejnice, szury, skoki i start z lin gumowych. Potem chrzest lotniczy i harcerze po dwóch miesiącach (z uzyskaną kategorią B) wracają do domu.

A tam – oczywiście praca w modelarni, nowe konstrukcje, udane starty na zawodach, już w tym czasie o zasięgu wojewódzkim. Ogromną pomoc przynios-

zmieniała się jej rola metodyczno-wychowawcza. To właśnie dzisiejszy Młodzieżowy Dom Kultury jest kontynuatorem pracy Domu Harcerza, a pracownia modelarska posiada w nim trwałą lokalizację. Warunki pracy – jakże odmienne od dawniejszych, wspaniały klimat panujący wśród nauczycieli, świetne warunki warsztatowe – stanowią o wysokich walorach tej placówki.

Najwyższy rozkwit modelarstwa lotniczego w naszym mieście przypada na przełom lat 50. i 60. Wtedy suwalscy modelarze sięgali po tytuły mistrzów województwa białostockiego, a nawet mistrzów Polski w różnych klasach modeli. To były lata, kiedy modelarstwo było rzeczywiście masowe, a obok chłopców szkoliły się również dziewczęta z suwalskich szkół podstawowych i średnich.

Drugi okres rozkwitu modelarstwa to koniec lat 70. Niespotykana jego popularność potwierdza fakt istnienia kół przy LOK, Spółdzielni Mieszkaniowej, MDK i Aeroklubie. W tym czasie zawody miejskie były prawdziwą batalią o miejsca na podium, jako że zawody wojewódzkie, które były jednocześnie eliminacjami do Mistrzostw Polski, stały na bardzo wysokim poziomie. Poza Suwałkami, które w większości imprez dominowały, startowali też

I tak wkroczyliśmy w rok 1944, ostatni jak się okazało rok walki z Niemcami. W oddziale "Żwirki" było to głośne wydarzenie. Zasileni zapasami zdobytymi w Sopoćkiniach partyzanci urządzili huczny sylwestr. Były toasty za zwycięstwo, strzelanie na wiwat pociskami świetlnymi i wreszcie na uroczystej zbiórce: "Czołem partyzanci" rozochoconego "Żwirki", "Czołem panie komendancie" padła gromka odpowiedź oddziału.

No, może nie było to zgodne z zasadami konspiracji (Plaga po swoim napisał: "noc grudniowa, miesiąc święci, w stratosferę okrzyk leci"), a do niemieckich posterunków kilkanaście kilometrów.

Karnawał minął bez większych starć. Zima nie sprzyjała akcjom. Rozpoczęły się przygotowania do "Burzy". Komendant Obwodu "Zaręba" (K. Ptaszyński) w terenie robił liczne odprawy sztabu i poszczególnych batalionów oraz dowódców oddziałów. Jedna z nich doprowadziła do tragedii.

Po wizytacji terenu koło Maćkowej Rudy "Zaręba" zaszedł do zaprzyjaźnionej i należącej do konspiracji rodziny Bućków w Ryżówce. Dom był przy szosie, za nim zarośla olszynowe i

jezioro Dowcień, jeszcze zamrznięte. Były akurat zapusty. Przyszedł również szef Kedywu "Kmicic" (K. Biniewski). Przyjęcie przeciągnęło się do późna. Grupa partyzantów postanowiła zostać na następny dzień. W trakcie śniadania zauważono, że na szosie zatrzymała się bryczka z żandarmami ze Starego Folwarku. Ze względu na gospodarzy dobrze było uniknąć starcia. Na opuszczenie domu było już za późno, Niemcy mogliby zobaczyć. Należało ukryć się na strychu. Żandarmi zajechali nie pierwszy raz, licząc na poczustunek. Jednak zastawione stoły wzbudziły podejrzliwość. Zaczęli szperać. Jeden wszedł na strych. "Za-

przebywający w pobliżu dowódca patrolu dywersyjnego "Kos" (A. Rydzewski) przybył na pomoc. Wśród Niemców zamieszanie. Wykorzystują to partyzanci i wycofują się, tym razem z powodzeniem, przez zamrznięte jezioro. Zabierają ze sobą młodszych domowników. "Dąb" i "Kula", będąc w sytuacji beznadziejnej, popełniają samobójstwo.

Niemcy spalili zabudowania, a resztę domowników wystali do obozów.

Starcia zdarzały się coraz częściej. Okupanci postanowili chwycić się jeszcze jednego środka. Wydrukowali i rozrzucili po wszystkich wioskach coś w rodzaju ultimatum. Treść przyta-

zanym ratowania im życia przy waszej pomocy, wykonanie w roku zostanie wstrzymane do dnia 1 kwietnia 1944 r.

Jeżeli do tego terminu ustanie działalność band na terenie Suwalszczyzny i policji będą wydani lub dostarczeni kierownicy tych band:

1) były polski rotmistrz Ptaszyński, który obecnie nazywa się Zaręba i

2) były polski zawodowy żołnierz Kowalik, który zwie się obecnie Sulima, wówczas skazani na karę śmierci zostaną ukawieni i zwolnieni do domu.

Równocześnie wszystkim członkom PZP, z których pewna liczba znana jest gestapo, będzie kara darowana, jeżeli oni zameldują się dobrowolnie w policji i złożą pełne zeznanie (...) Wszystkim osobom, które mogą udzielić policji odpowiednich meldunków, gwarantuje się pełną dyskrecję, wynagrodzenie pieniężne lub w towarze oraz całkowite uwzględnienie osobistych życzeń.

Powyższe wezwanie jest prawomocne do dnia 1 kwietnia 1944 r.

Tilsit, den 27 Januar 1944 r.

Der Leiter der Staatspolizeistelle Tilsit.

Oczywiście zbyt dobrze już znano okupanta, by jego zapewnienia przyjmować za dobrą monetę. Nikt się nie ujawnił. Niemcy przyznali, że poza komendantem obwodu nie znają nikogo ze sztabu. "Sulima" – Kowalik był tylko przez pewien czas w obstawie "Zaręby". Żadnych funkcji nie pełnił.

Akcje trwały dalej, a okupant szykował się do aktów terroru. Ale o tym następnym razem.

Jerzy Klimko – "Topór"

SUWAŃSKI OBWÓD ZWZ (PZP) - AK

ULTIMATUM

ruski" (A. Łukowski) wali z pistoletu maszynowego (jedyne zresztą, reszta ma tylko pistolety), żandarm pada. Reszta Niemców wyskakuje na szosę i zajmuje stanowiska. Mają przewagę ogniową, karabiny przeciw pistoletom. Nasi, kryjąc się za budynkami i ostrzeliwując, usiłują uciekać przez jezioro. Nadciągają niemieckie posiłki. Na łódź pada ciężko ranny "Dąb" (J. Świacki – jesienią wykonał w Suwałkach wyrok na agencie gestapo Bogdanowicz), a chwilę później biegnący mu z pomocą bratanek "Kula". Reszta cofa się za zabudowania. Sytuacja jest beznadziejna. Naraz słychać strzały do Niemców z przeciwnej strony szosy. To

czam dosłownie: "Obwieszczenie. Już na początku 1943 r. grasuje na terenie Suwalszczyzny i wprowadza nieporządki kilka band polskiej tajnej organizacji PZP (Polski Związek Powstańczy) pod przewodnictwem byłego polskiego rotmistrza z Grajewa Ptaszyńskiego, który obecnie zwie się Zaręba. Na rozkaz Zaręby wielu Polaków jest terrorizowanych przez tych bandytów, rabowanych lub zabijanych.

Policja aresztowała większą liczbę członków PZP. Wielu z nich zostało już skazanych na karę śmierci wyrokiem Sądu dożywotniego w Schrottersburgu z dnia 11 i 12 stycznia 1944 r. Dalsze wyroki skazujące nastąpią.

(...) Celem umożliwienia ska-

OTWARTO KLASĘ ŚPIEWU SOLOWEGO

W pierwszej połowie września br. w suwalskiej Państwowej Szkole Muzycznej dokonano dodatkowego naboru uczniów do klasy śpiewu solowego. W wyniku egzaminów wstępnych przyjęto 8 osób. W kilkunastoletniej historii tej placówki po raz pierwszy zawodowo będą kształceni wokaliści. Klasę prowadzi Marlena Borowska (absolwentka Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie w klasie śpiewu p. Haliny Słonickiej, swoje umiejętności doskonaliła na międzynarodowych kursach wokalnych w Belgii). Natomiast dykcji i recy-

tacji naucza Wojciech Straszynski (absolwent Wydziału Lalkarskiego PWST w Białymstoku, pracownik Suwalskiego Teatru Animacji przy WDK).

Z okazji inauguracji nowo otwartej klasy w dniu 28 września w auli koncertowej PSM odbył się uroczysty koncert. Wzięli w nim udział: Marlena Borowska – sopran, Ewa Godlewska – sopran, Wojciech Straszynski – recytacja, Barbara Moruszewicz i Anna Borkowska-Seiler – akompaniament. Koncert wypełniły arie oraz pieśni znakomitych kompozytorów – J. F. Haendla, A. Vival-

diego, J. Haydna, P. Czajkowskiego, G. Pucciniego, A. Dwořaka, M. Karłowicza, F. Chopina. W wykonaniu W. Straszynskiego usłyszeliśmy fragmenty z "Pana Tadeusza" A. Mickiewicza i "Marzenie" C. K. Norwida.

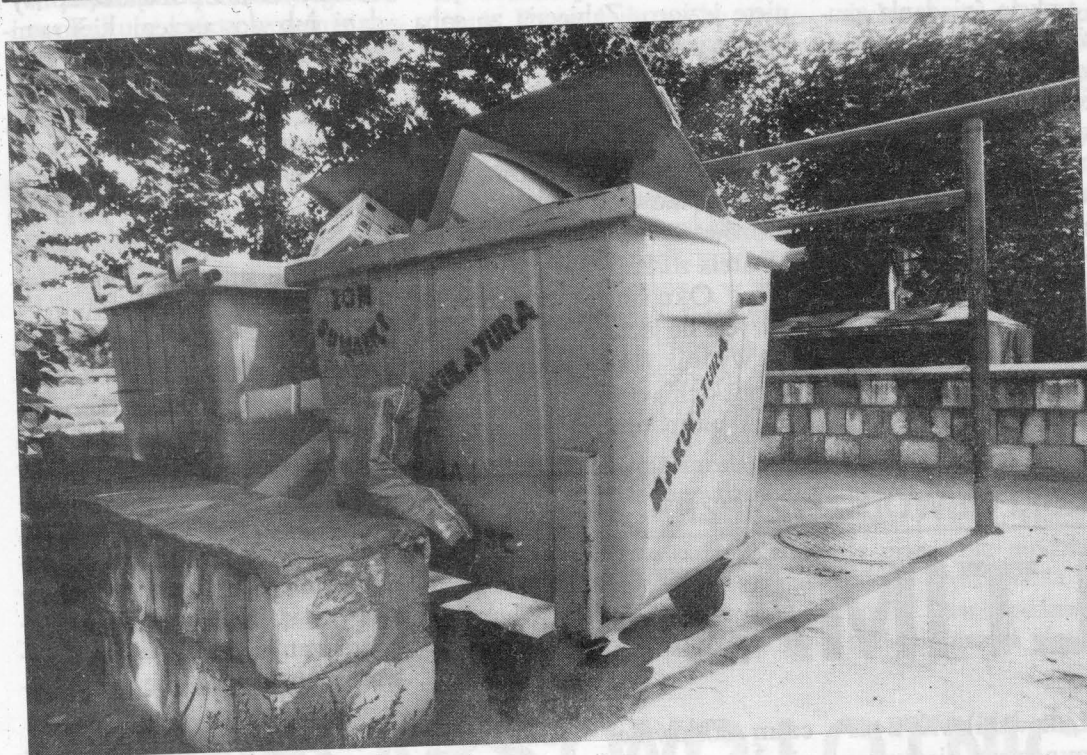
Program – bardzo urozmaicony i wykonany na wysokim poziomie – spotkał się z niezwykle ciepłym przyjęciem ze strony słuchaczy. Na długo przed rozpoczęciem koncertu wyczuwało się ogromne napięcie publiczności. Niektórzy wprost pytali: "Czy to jakiś szczególnie ważny koncert?" – Chyba waż-

ny – odpowiadali inni – bo przeszedł nawet wiceprezydent P. Hołdyński i wizytator szkół artystycznych A. Czajkowski."

Elżbieta Bieryło

PS Ewa Godlewska jest absolwentką suwalskiej szkoły muzycznej w klasie skrzypiec. W roku 1980 wyjechała z Suwałk, by kształcić się dalej jako wokalistka. W tym roku ukończyła Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie śpiewu wokalnego p. Zofii Grajner. Przez 2 sezony śpiewała w Państwowej Operze we Wrocławiu. 1 października odleciała do Nowego Jorku. Być może usłyszemy o niej za jakiś czas.

DROŻEJĄ ŚMIECI

Sporym zaskoczeniem będzie dla mieszkańców naszego miasta podwyżka opłat za wywóz śmieci. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej wystąpiło z wnioskiem o wprowadzenie dodatkowej opłaty za przyjęcie i utylizację odpadów na wysypisku w Sobolewie. Będzie ona wynosiła 4800 złotych miesięcznie od osoby (plus dotychczasowa opłata roczna – ok. 32 tys. złotych). PGK uzasadnia swoją decyzję koniecznością wykonania prac rektorywacyjnych na terenie wysypiska w

Sobolewie, których dotychczas nie wykonywano, oraz wzrostem cen paliwa. Po zakończeniu prac na starym wysypisku pieniądze będą przeznaczone na budowę nowej kompostowni.

Siedemdziesiąt procent mieszkańców Suwałk to lokatorzy spółdzielni mieszkaniowych. W ramach czynszu opłacają oni również wywóz śmieci. O ile w związku z decyzją PGK wzrośnie czynsz? Czy tylko o te 4800 złotych miesięcznie na osobę? Czy przy okazji spółdzielnie nie wez-

mą trochę więcej? Prezesi trzech suwalskich spółdzielni mieszkaniowych na spotkaniu u prezydenta miasta w dniu 8 października nie kryli swej dezaprobaty dla kolejnej podwyżki. Zażądali comiesięcznego informowania, na co były wydatkowane pieniądze i ich ścisłego rozliczania.

Podwyżka nastąpi najprawdopodobniej 1 listopada br.

(aw)

Fot. R. Krupiński

dokończenie ze str. 7

ukazał się od dawna oczekiwany I tom "Rocznika Suwalsko-Mazurskiego" pod redakcją dra Janusza Kopciała. I na tej pozycji można by zamknąć rejestr bibliograficzny "suwalianów", gdyby nie jeszcze jedna książka ostatnio wydana, opatrzona tytułem: "Najpiękniejszy zakątek Polski – 400 lat Przerośli" – w całości poświęcona ongiś największemu miasteczku na Suwalszczyźnie, a po roku 1870 już tylko wsi, a mianowicie – Przerośli.

Przerośl, której początki sięgają roku 1576, stara się obecnie na nowo odzyskać prawa miejskie. Czy to się jej mieszkańcom uda, rozstrzygną najbliższe miesiące. Może w tej kwestii pomoże w jakimś stopniu również omawiana książka?

Publikacja, o której mowa, powstała z inicjatywy grupki miłośników i społeczników, skupionych wokół popularnej postaci przeroskiego wójta, Andrzeja Soroki. Książka ma format nieco albumowy. Teksty poświęcone geologicznym pradziejom Ziemi Przeroskiej oraz dziejom Przerośli wzbogaca część ilustracyjna, któ-

szą? Rzeczywiście, książka ma charakter popularyzatorski, napisana jest językiem potocznym, zachęcającym do lektury; pod względem merytorycznym jest należycie udokumentowana i osadzona (na tyle – jeśli chodzi o historię Przerośli – na ile pozwoliły zachowane dokumenty) w faktografii.

KSIAŻKA O PRZEROŚLI

ra – ze względu na jakość barwnych fotografii – nie do końca może przekonać czytelnika, że chodzi tu rzeczywiście o ładny (określenie "najpiękniejszy" jest raczej wpisane w tytuł na wyrost) zakątek regionu.

Co się składa na część pisaną książki, która, jak piszą w przedmowie jej animatorzy "nie jest przewodnikiem, monografią czy też albumem – jest tym wszystkim po tro-

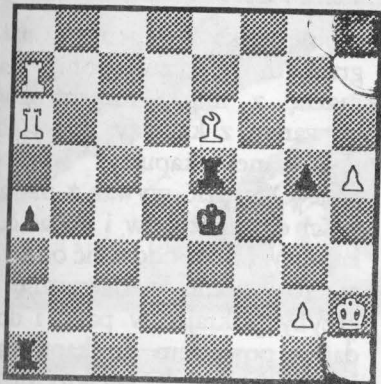
Część pierwsza, napisana przez Mieczysława M. Ratasiewicz, opisuje geologiczną przeszłość ziemi, na której po milionach lat zjawiała się osada miejska. Wcześniej były tu jedynie "przestrzeń i czas": skały, morza, wulkany, lodowiec, który niszczył i budował współczesne oblicze tej ziemi. Autor pisze też o jej skarbach, roślinach i zwierzętach, o klimacie i ludziach.

Część druga, pióra Jarosława Szlaszyńskiego, opisuje dzieje Przerośli z okresu miejskiego (1576–1869) i wiejskiego (1896–1992), nawiązując wcześniej do osadnictwa na Suwalszczyźnie do końca XVI wieku, do Jaćwieży i kolonizacji ziem pojaćwieskich. W części zasadniczej jest mowa o założeniu miasta Przerośl, jego układzie przestrzennym, zaludnieniu, gospodarce, Przerośli pod zaborem carskim i tej z okresu międzywojennego, aż do chwili obecnej. Książkę zamyka ciekawy szkic z historii parafii przeroskiej. Uzupełniają ją ponadto kolorowe mapki i ilustracje.

"Najpiękniejszy zakątek Polski" został wydany przez GOK w Przerośli. Opracowanie graficzne – A. Soroka. Nakład nie został podany. Książka jest sprzedawana po 50 tys. zł.

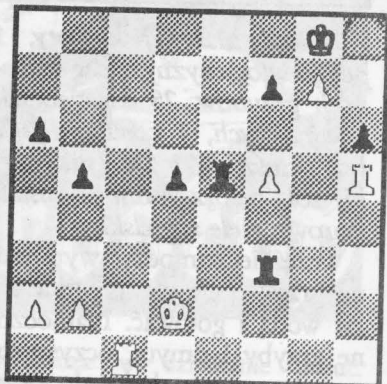
Elżbieta Bieryło

ZADANIA SZACHOWE

Zadanie nr 41a – za 8 pkt.

Posunięcie białych – mat w 3 ruchach.

Zadanie nr 41b – za 4 pkt.

Wskazać najlepsze posunięcia białych.

Rozwiązania prosimy nadsyłać na adres "Tygodnika Suwalskiego" w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru.

I LIGA

Zakończyły się rozgrywki I ligi seniorów w szachach z udziałem 11 najlepszych drużyn (nie wystartował zespół Kolejarza Katowice). Po 9-dniowych zmaganiach, w tym 2 dni po dwie rundy (tj. po około 12 godzin gry), ustaliła się następująca kolejność w tegorocznych Drużynowych Mistrzostwach Polski:

1) MIEDŹ Legnica	– 19 pkt. (39),
2) POLONIA Warszawa	– 16 pkt. (41,5),
3) BBTS Bielsko-Biała	– 15 pkt. (32,5),
4) STILON Gorzów Wlkp.	– 12 pkt. (33,5),
5) HETMAN Gryfów Śląski	– 12 pkt. (32,5),
6) AZS POLITECHNIKA Wrocław	– 8 pkt. (26),
7) HANCZA Suwałki	– 7 pkt. (26),
8) POCZTOWIEC Poznań	– 7 pkt. (25,5),
9) MARATON Warszawa	– 6 pkt. (23),
10) GÓRNIK 09 Mysłowice	– 4 pkt. (27,5),
11) LEGION Warszawa	– 4 pkt. (21).

I ligę opuszczają zespoły Kolejarza Katowice i Legionu Warszawa, a ich miejsca zajmują zwycięzcy II ligi: PTSz Płock i Górnik Zabrze. W barażach o utrzymanie się w I lidze Maraton Warszawa zagra z Chemikiem Bydgoszcz, a Górnik 09 Mysłowice z Gedanią Gdańsk.

Drużyna suwalska uzyskała następujące wyniki z poszczególnymi drużynami:

I runda	– 3:3 ze STILONEM Gorzów Wlkp.,
II runda	– 3,5:2,5 z POCZTOWCEM Poznań,
III runda	– 2:4 z POLONIA Warszawa,
IV runda	– 2,5:3,5 z HETMANEM Gryfów Śl.,
V runda	– 3:3 z GÓRNIKIEM 09 Mysłowice,
VI runda	– pauza,
VII runda	– 1,5:4,5 z MIEDZIĄ Legnica,
VIII runda	– 4,4:1,5 z LEGIONEM Warszawa,
IX runda	– 1:5 z AZS Wrocław,
X runda	– 2:4 z BBTS Bielsko-Biała,
XI runda	– 3:3 z MARATONEM Warszawa.

Indywidualny dorobek poszczególnych zawodników przedstawia się następująco:

I szach.	– am Alojzas KVEINIS – 6,5 pkt. (+7 pkt. do rankingu),
II szach.	– mF Leszek OSTROWSKI – 4 pkt. (+3 pkt. do rankingu),
III szach.	– m Dariusz DRZEMICKI – 2,5 pkt. (–25 pkt. rankin.),
IV szach.	– km Dariusz KLIMASZEWSKI – 4 pkt. (–4 pkt. rankin.),
V szach.	– I+ Saturnin SKINDZIER – 3 pkt. (–20 pkt. rankin.),
VI szach.	– m Laima DOMARKAITE – 6 pkt. (+27 pkt. rankin.)

oraz druga norma mistrzyni międzynarodowej.

Aktualny mistrz Polski w szachach występował w składzie: mm GLEJZAROW, mm SAPIS, m TYPEK, mF ŁUKASIEWICZ, m JANOCCHA, am BAGINSKAITE i rez. m CYBULAK i mF BOJCZUK.

Na poszczególnych szachownicach zwyciężyli:

I szach.	– am KVEINIS (Hancza)	– 6,5 pkt.,

II szach.	– mm GDAŃSKI (Polonia)	– 8,5 pkt.,
III szach.	– PAŃCZYK (Polonia)	– 6,5 pkt.,
IV szach.	– mm SKROBEK (Hetman)	– 7,5 pkt.,
V szach.	– m JANOCCHA (Miedź)	– 7 pkt.,
VI szach.	– am BAGINSKAITE (Miedź)	– 6,5 pkt.

Drużyna suwalskiej HANCZY wykonała swój plan i utrzymała się w gronie najlepszych drużyn w kraju. Grając w tak trudnym turnieju bez należytego przygotowania (brak "ogrania" ze względu na skromne środki finansowe), a do tego bez zawodników rezerwowych, nie mogła uzyskać lepszego rezultatu.

Dokładnej analizy obecnej sytuacji w klubie dokonamy w następnym numerze "TS".

I LIGA OKRĘGOWA

W Elku odbyły się rozgrywki klasy okręgowej woj. suwalskiego. Niestety, rezerwy okazały się bardzo skromne, gdyż w rozgrywkach wzięły udział tylko 4 zespoły. Oto wyniki końcowe:

1) LKS "PRIM" Elk	– 22,5 pkt.,
2) MDK Suwałki	– 16 pkt. (I szach. 4),
3) Hancza III Suwałki	– 16 pkt. (I szach. 1),
4) Czarni Olecko	– 3,5 pkt.

Indywidualnie najlepszymi zawodnikami byli:

1) Tomasz MAŁACHOWSKI (PRIM)	– rank. 2250,
2) Jan PLESIOK (PRIM)	– rank. 2170 pkt.,
3) Zdzisław MAZUR (PRIM)	– rank. 2150 pkt.,
4) Andrzej PLESIOK (PRIM)	– rank. 2110 pkt.,
5) Rafał GRABEK (MDK)	– rank. 2060 pkt.

Drużyna z Elku zdobyła prawo gry w eliminacjach do II ligi.

Mikołaj Bura.

INFORMATOR BEZROBOTNYCH

Oferty Rejonowego Biura Pracy w Suwałkach

- "Meliorex", (ul. Utrata 9, tel. 54-81 w. 203) zatrudni operatora koparki kat. II lub III.
- Lakiernika, myjacza i pakowacza zatrudni "Litpol" (ul. Sejneńska 24, tel. 35-44).
- Spółka Produkcyjno-Handlowa "ALBA" (tel. 55-52, 44-03) zatrudni murarza oraz tynkarza.
- Zakład Remontowo-Budowlany p. Wasilewskiego (ul. Kasztanowa 9/29, tel. 77-00) poszukuje tynkarza.
- Przedsiębiorstwo Remontów i Budownictwa Ogólnego p. Jolanty Radzewicz (ul. Przytorowa 2, tel. 42-71 w. 15) zatrudni technika budowlanego z uprawnieniami lub inż. budowlanego ze znajomością j. niemieckiego.
- Agencja CIM (ul. Kowalskiego 7/36) poszukuje akwizytora reklam.
- Poradnia Wychowawczo-Zawodowa w Sejnach (ul. 22 Lipca 10, tel. 256) zatrudni psychologa.
- Apteka św. Michała w Sejnach (Suwałki, ul. Piłsudskiego 20, tel. 38-28) poszukuje technika farmacji.
- Urząd Gminy w Nowince poszukuje głównego księgowego.
- Przedsiębiorstwo Kompleksowe Obsługi Procesu Inwestycyjnego "COM-PRIM" (tel. 54-67) zatrudni elektromonter.
- Spółdzielnia Niewidomych (ul. Sejneńska 26, tel. 39-39) poszukuje stolarzy-wiertaczy oraz akwizytora – inw. III gr. z ogólnego stanu zdrowia i słuchu.
- Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe Budownictwa "Trasbud" (ul. Północna 23, tel. 59-79) zatrudni kierowcę-operatora i spawacza-mechanika.
- Zakład Cukierniczy p. Gałańczuk (ul. Konopnickiej 10, tel. 56-83) zatrudni cukiernika.
- Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy "PRIMA" (ul. Sejneńska 34, tel. 41-71) poszukuje masarza wędliniarza.
- Zakład Usług Leśnych "Pam-Kon" p. Korzun (ul. Nowieckiego 40B/76) poszukuje pilarza motorniczego.
- Stolarzy zatrudnią: PPUH "Larix" p. Dargiewicz (ul. Żeromskiego 18, tel. 53-82), Zakład Stolarski p. Zaborowskiego (ul. Rzemieślnicza 2, tel. 613-29), Zakład Stolarski "Monika" (ul. Rzemieślnicza 12), Zakład Stolarski p. Pawłowskiego w Białej Wodzie.

dokończenie na str. 15

"Grzybów było w bród. Chłopcy biorą krasnolice,
Tyle w pieśniach litewskich sławione lisice,
Co są godłem panieństwa, bo czerw ich nie zjada,
I, dziwna, żaden owad na nich nie usiada.
Panienki za wysmukłym gonią borowikiem,
Którego pieśń nazywa "grzybów pułkownikiem".
Wszyscy dybią na rydza; ten wzrostem skromniejszy
I mniej sławny w piosenkach, za to najsmaczniejszy,
Czy świeży, czy solony, czy jesiennej pory,
Czy zimą. Ale Wojski zbierał muchomory.
Inne pospólstwo grzybów pogardzone w braku
Dla szkodliwości albo niedobrego smaku.
Lecz nie bez użytku: one zwierza pasą
I gniazdem są owadów i gajów okrasą.
Na zielonym obrusie łąk jako szeregi
Naczyń stołowych sterczą: tu z kragłami brzegi
Surojadki srebrzyste, żółte i czerwone,
Niby czareczki różnem winem napętnione –
Kozłak, jak przewrócone kubka dno wypukłe,
Lejki, jako szampańskie kieliszki wysmukłe,
Bielaki kragłe, białe, szerokie i płaskie,
Jakby mlekiem nalane filiżanki saskie..."

Adam Mickiewicz "Pan Tadeusz"

Kuchnia polska zawdzięcza grzybom wiele. Od najdawniejszych czasów stanowią one podstawę wielu dań typowo polskich. Zresztą, już samo ich zbieranie jest wspaniałą okazją do relaksu. Dziś, gdy lasy zostały przzerzedzone a powietrze i

gleba zanieczyszczone, grzybów jest mniej. Przybywa natomiast ich amatorów. A przyrządzać grzyby można rozmaicie, jako danie główne, jako przystawkę, jako niezbędny dodatek wielu sosów i zup.

Salatka z pieczarek

40 dag pieczarek, 3 cebule, sól, cukier, sok z cytryny lub kwas cytrynowy, 6 dag żółtego twardego sera, posiekana natka pietruszki, 1 szklanka majonezu.

Umyte i oczyszczone pieczarki obgotować w słonej i lekko zakwaszonej (kwaskiem cytrynowym) wodzie. Odcedzić, os-

tudzić i skropić sokiem cytrynowym. Umyte i oczyszczone cebule pokrajać w plastry. Pieczarki pokrajać na dosyć duże kawałki. Ser pokrajać w słupki. Wymieszać cebulę z pieczarkami i serem, zalać majonezem. Posypać posiekaną natką pietruszki.

Zapiekanka z ziemniaków i grzybów

1–1,3 kg ziemniaków, 25 dag świeżych lub 4–5 dag suszonych grzybów, 3–4 jajka, 2 łyżki tłuszczu, 2 cebule, 3/4 szklanki śmietany, 1 łyżka mąki, 3–4 łyżki przecieru pomidorowego, sól, pieprz, cukier, 1 łyżka posiekanej natki pietruszki, tłuszcz i bułka tarta do przygotowania naczynia.

Umyte ziemniaki ugotować w łupinach, przestudzić, obrać i pokrajać w grube plastry. Suszone grzyby opłukać, namoczyć, ugotować, odcedzić i pokrajać. Świeże grzyby umyć, opłukać, pokrajać i ugotować (w przypadku kurek) lub poddusić razem z pokrajaną cebulą. Osolić, doprawić pieprzem. Jajka ugotować

na twardo, obrać, pokrajać w plastry. Śmietanę wymieszać z mąką i przecierem pomidorowym, osolić, lekko ocukrzyć, dodać wywar z grzybów (jeśli były gotowane). Jeśli brak wywaru, można w małej ilości wody rozmieszać kostkę koncentratu "rosół wołowy" lub "rosół z kury". Do przygotowanego naczynia żaroodpornego włożyć połowę ziemniaków, lekko posypać pieprzem i solą. Położyć warstwę grzybów i pokrajanych jajek, a na wierzch dać resztę ziemniaków. Polać doprawioną śmietaną i zapiec. Wierzch posypać posiekaną zieloną natką pietruszki. Podawać z sałatką pomidorową lub inną surówką z warzyw.

Kapuśniak z grzybami na żeberkach

50 dag kiszonej kapusty, 1 porcja włoszczyzny, 2 dag suszonych grzybów, 25 dag żeberek wieprzowych, 1 cebula, 1 1/2 łyżki tłuszczu, 1 1/2 łyżki mąki, sól, pieprz, kminek, listek laurowy, ziele angielskie.

Wcześniej namoczyć wypłukane grzyby. Umyte żeberka zalać wodą i gotować. Namoczone grzyby i umytą, oczyszczoną włoszczyznę dodać do żeberrek i razem ugotować. Kapustę zalać niewielką ilością wrzącej wody, ugotować bez przykrycia; w połowie gotowania dodać przyprawę. Umytą i posiekaną

cebulę lekko zrumienić na rozgrzanym tłuszczu, zrobić zasmażkę z mąki, rozprowadzić wywarem z kapusty, dodać do ugotowanej kapusty, wymieszać. Odcedzić wywar z mięsa, kości oraz grzybów i dodać do kapusty. Mięso oddzielić od kości, rozdrobnić, włoszczyznę i grzyby pokrajać w paski i dodać z powrotem do kapuśniaku. Doprawić do smaku. Można podawać z ziemniakami posypanymi drobno posiekaną zieloną.

Smacznego!

Agata

INFORMATOR KULTURALNY

Muzeum Okręgowe

zaprasza na ekspozycje stałe: "Pradzieje Ziemi Suwalskiej" – wystawa archeologiczna; "Alfred Wierusz-Kowalski" – wystawa malarstwa, "Malarstwo polskie XIX – XX wieku", "Maria Konopnicka 1842–1910", "Ilustracje do utworów Marii Konopnickiej" oraz "Knut Olof Falk".

Wojewódzki Dom Kultury

zaprasza na:

– koncert zespołu "Oddział Zamknięty", który odbędzie się w dniu 14 października o godz. 18.00 do sali Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej;

– spektakl Olsztyńskiego Teatru Lalek pt. "Nim zakwitną stokrotki", który odbędzie się w dniach 15–16.10 br. o godz. 10.00 i 12.00 w sali Urzędu Wojewódzkiego. Szczegóły – tel. 44–36;

organizuje wyjazdy do Warszawy na spektakle teatralne, operetkę i spektakle operowe połączone ze zwiedzaniem miasta. Szczegóły – tel. 44–36.

Galeria "Chłodna 20":

wystawa malarstwa Jacka Strzódki.

Suwalski Teatr Animacji

zaprasza na wystawę "Kobieta i mężczyzna" (meil art) ze zbiorów Zbigniewa Mieruńskiego.

Biuro Wystaw Artystycznych

zaprasza na wystawy: "Prezentacja środowiska suwalskiego ze zbiorów BWA" i "Malarstwo Bogusława Lorka". Można wypożyczać po przystępnych cenach dzieła sztuki twórców z kraju i zagranicy.

Kino "Bałtyk"

7–8.10 – "Złoto i chwała" prod. australijskiej, od lat 15, godz. 17.00 i 19.00,

9–12.10 – "Predator II" prod. USA, od lat 15, godz. 17.00 i 19.00,

13–15.10 – "Bugsy" prod. USA, od lat 15, godz. 17.00 i 19.00.

Mieszkanie 60 mkw., ul. Korczaka,
I piętro, z telefonem,

tanio sprzedam.

Wiadomość: tel. 61-200 po 20.00.

WAGA (23.09-23.10)

Z wielu powodów możesz się znaleźć w niewygodnej sytuacji. Być może uratuje cię przed dźwiganem nadmiaru cudzych kłopotów nagły wyjazd służbowy. Teraz prawdopodobnie masz uczucie, że nie jesteś sobą, że to co robisz, jest sztuczne, głupie, a nie bardzo możesz się pozbierać, skoncentrować, określić swoje granice i oczekiwan-

SKORPION (24.10-22.11)

Nie przejmuj się, jeśli twój partner zarzuca ci teraz brak wyobraźni. Po prostu inaczej widzicie ten związek. Warto spróbować porozumieć się przez czuły gest, spojrzenie i tak dalej, i tak dalej... Jeśli masz za sobą piękne wakacje – nie wracaj do codzienności z poczuciem rozżalenia, że to się już skończyło. Popsujesz sobie nie tylko ten tydzień.

STRZELEC (23.11-21.12)

Może się zdarzyć, iż w najbliższym czasie będziesz podejmował ważne życiowe decyzje. Dlatego nie rób niczego pochopnie i nie obawiaj się stosować rad osób życzliwych ci i doświadczonych. Czasami to, co z pozoru nie wygląda atrakcyjnie, okazuje się najbardziej odpowiednie. Nie wdawaj się też w żadne intrygi, bo "zabawa" źle się skończy. Jest w tobie dużo energii i od ciebie zależy, jak ją wykorzystasz, czy nie zmarnujesz szansy. To jest szansa na inne życie, nie tylko na sukces i pieniądze.

KOZIOROŻEC (22.12-20.01)

Tak, masz do siebie zaufanie i nie jest ono wcale bezpodstawne. Zwykle bowiem wszystko udaje ci się znakomicie, a przyjaciele chętnie podporządkowują się twoim pomysłom, z reguły sensownym. Tym razem jednak nie podejmuj żadnych nowych działań. Trzeba odczekać. Twoim doradcą powinien być teraz Strzelec, możesz też oprzeć się na Wadze, ale pod koniec tygodnia mogą pojawić się małe kłopoty ze zdrowiem.

WODNIK (21.01-20.02)

Pamiętaj, że twoje wewnętrzne rozodrębanie musi rodzić konflikty,

zwłaszcza w dziedzinie uczuć. Szkoda. Masz szansę przeżyć romantyczne uniesienia. Musisz więc wykazać więcej inicjatywy, bo nie znasz dnia ani godziny. Zdecydowanie więcej odwagi! Tylko zrozum mnie dobrze – nie chodzi o odwagę obyczajową, o wyuzdanie, perwersję, czy temu podobne działania.

RYBY (21.02-20.03)

Uważaj na zawroty głowy z powodu nadmiaru sukcesów i różnych adoracji. Możesz się czuć jak koronowana głowa, ale tak się nie zachowuj, bo rezultaty mogą być odwrotne. Jakież przeszkody i perypetie w porozumiewaniu się między kochankami. To jednak kłopoty techniczne, a nie uczuciowe.

BARAN (21.03-20.04)

Powstrzymaj się przed urządzeniem scen. Twoja zazdrość wydaje się chorobliwa. A może lubisz tę rolę? Tak czy inaczej niewiele zyskujesz. Przede wszystkim nie trać wiary w siebie. Nie oskarżaj się. Wiedź, że nikt nie ma prawa decydować o twoim losie. Dlatego przestań rozpamiętywać – zaczynaj się spotykać z ludźmi. Niedobry finał ostatniej miłości nie oznacza, że alternatywą jest tylko samotność. Myśl o Tobie Koziorożec.

BYK (21.04-20.05)

Przyszła chwila, aby dokonać znaczących korekt. I to nie w sferach uczuciowych, ale w sferze zawodowej. Tu, gdzie pracujesz, nie masz ani pieniędzy, ani możliwości awansu. Wszelkie niezbędne kroki należy jednak podjąć dopiero pod koniec tygodnia i w żadnym przypadku nie zrażać się trudnościami. Twój dobry nastrój jest w pełni uzasadniony, a w najbliższym czasie możesz spodziewać się jeszcze jednej miłej niespodzianki.

BLIŹNIĘTA (21.05-21.06)

Nagle poczujesz, że czas szybko płynie. Staraleś się, by wszystko wypadło jak najpomyślniej, a efekt jest taki, że nie wiesz w co najpierw ręce włożyć. Prawdziwe szczęście, że rodzina chce ci pomóc, zwłaszcza finansowo. Musisz poważnie zastanowić się nad dalszymi planami. Jeśli wyjeżdżasz, pamiętaj o wcześniej umówionych wizytach.

RAK (22.06-22.07)

Warto skorzystać z może już ostatnich ciepłych dni. Cały tydzień jesteś tak zajęty, że chociaż w sobotę zrób sobie wolne. Sprawdź, czy zaproszenie od rodziny jest w dalszym ciągu aktualne. Jeśli tak – nie masz co się ociagać, ruszaj w drogę. Zmienisz otoczenie, na pewno poczujesz się lepiej. Unikaj niepotrzebnych starć. Masz przestać bagatelizować zdanie innych. Na pewno jednak wszystko niedługo się ułoży.

LEW (23.07-22.08)

Niedługo na odpowiedź będzie za późno, tak ciekawą propozycją szybko się ktoś zainteresuje. Całkiem udane dni mogą się raptem skończyć. Sukces będzie zależał nie tylko od twego rozsądku, ale i od

tego, czy zdołasz uruchomić całą swoją energię. W życiu uczuciowym mogą pojawić się problemy spowodowane twoim brakiem zainteresowania kłopotami innych. Przyjazny znak – Rak.

PANNA (23.08-22.09)

Powinnaś raczej unikać stresów i niespodzianek. Ostatnie tygodnie były tak męczące, że dodatkowe obciążenie może się źle skończyć. Zdecyduj się na pewne ustępstwa, co spotka się z bardzo dobrym przyjęciem. Mimo napięcia staraj się zachować pogodny nastrój. Prawdopodobnie zmiany w niezbyt ciekawym życiu zawodowym. Trudno powiedzieć, czy będą to zmiany na lepsze – koniec tygodnia podniesie cię na duchu i zrekomensuje niepowodzenia. Szykuje się naprawdę interesujące spotkanie.

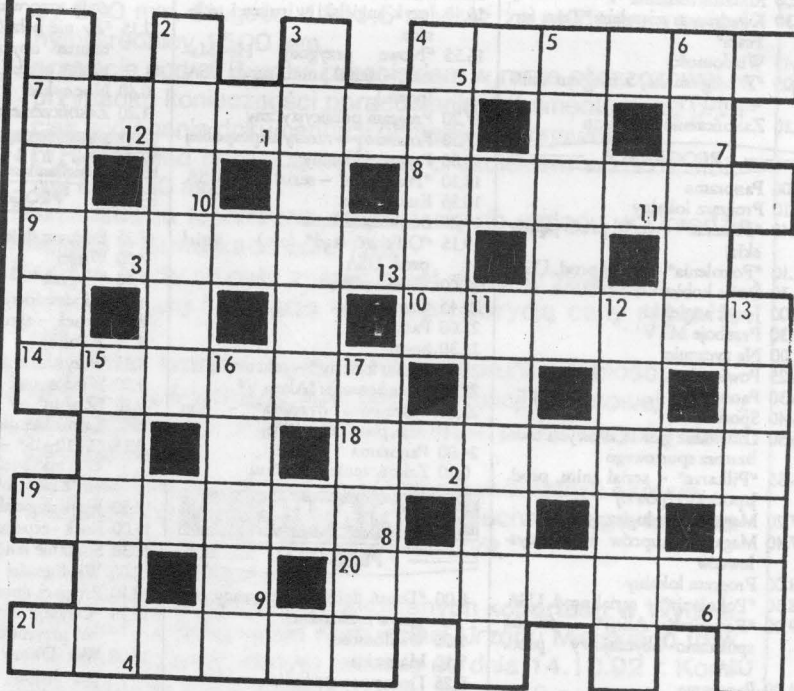
KRZYŻÓWKA Nr 41/92

POZIOMO: 4) część ręki, 7) kobieta głośno okazująca rozpacz na uroczystości pogrzebowej, 8) drzewo liściaste, 9) w buzi malucha, 10) może być rentgenowski, 14) stan w USA, 18) pieniądze w banknotach, bilonie, 19) cieszy estety, 20) rozbójnik morski wśród ryb, 21) na uczniowskim rękawie.

PIONOWO: 1) na oczach Temi-

dy, 2) dawny światowy szlagier piosenkarski, 3) brzęk, trzask, 4) pies kosmonauta, 5) manna, pęczak, 6) okrycie damskie w formie krótkiej pelerynki, 11) płynny, nieskrystalizowany miód naturalny, 12) odwet, 13) zbiór komórek, 15) samica króla zwierząt, 16) zarys, plan, 17) rynek w starożytnej Grecji.

"Paź"

Po rozwiązaniu krzyżówki litery z krątek ponumerowanych w prawym dolnym rogu ustawione od 1 do 13 utworzą przysłowie polskie, które po wpisaniu do konkursowego diagramu prosimy przesłać na adres redakcji "TS" do dnia 14 października br. Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, zostanie rozlosowana nagroda książkowa.

Rozwiązanie krzyżówki nr 34

"Jajka sadzone nie rosną". Nagrodę książkową wylosowała pani Barbara Cipielewska, Suwałki, ul. Lityńskiego 3/14. Losowała Małgosia. Nagroda do odebrania w redakcji "TS".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13							

KUPON
KONKURSOWY
Nr 41

TVP 7-13 X 92

SRODA

PROGRAM 1

- 8.00 "Dzień dobry" - poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Gorączka złota" - komedia prod. USA (powt.)
11.30 "Dalecy a bliscy" - magazyn mniejszości narodowych
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań
12.45 Poeci dzieciom - widowisko dla dzieci
13.15 "Postawy" - program dokumentalny
13.45 Telewizyjny słownik biograficzny historii najnowszej
14.10 Stracone złudzenia, czyli dylematy klasyki (widowisko teatralne o poecie Kajetanie Koźmianie)
14.40 Sensacje XX wieku
15.10 Spotkanie z Adamem Hanuszkiewiczem
15.30 Dzieło, arcydzieło, kicz - Stanisław Wyspiański
15.35 Szkoły w Europie
16.00 Program dnia
16.05 "Samy o sobie" - magazyn nastolarków oraz film prod. angielskiej z serii: "Oddział dziecięcy"
17.00 Teleexpress
17.20 "Na wariackich papierach" (1) - serial komediowy prod. USA
18.10 Klinika zdrowego człowieka
18.35 Laboratorium
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 Studio sport
22.00 Rodzina rodzinie
22.30 Kwadrans z zespołem "Tears for Fears"
22.45 Wiadomości
23.05 "Z biegiem lat, z biegiem dni" - serial TP
0.10 Zakończenie programu

PROGRAM 2

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 "Pilkarskie" - serial prod. japońskiej
9.10 "Pokolenia" - serial prod. USA
9.30 Świat kobiet
10.00 Język angielski
10.30 Przeboje MTV
11.00 Na życzenie
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Sport
16.50 Losowanie gier liczbowych totalizatora sportowego
16.55 "Pilkarskie" - serial anim. prod. japońskiej (powt.)
17.20 Magazyn ekologiczny
17.40 Magazyn kupców i przemysłowców
18.00 Program lokalny
18.30 "Pokolenia" - serial prod. USA
19.00 "Restauracja Alicji" - dramat społeczno-obyczajowy prod. USA
21.00 Panorama
21.30 Ekspres reporterów
22.05 Studio Teatralne "Dwójki" - Adolf Rudnicki "W niedzielę po południu"
23.00 "Rosyjski chleb" (1) - film dok. prod. austriackiej
24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

CZWARTEK

PROGRAM 1

- 8.00 "Dzień dobry" - poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Columbo" - serial produkcji amerykańskiej

- 11.30 Wojskowy program dokumentalny
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań
12.50 "Powstawanie kontynentu" (1) - serial dok. prod. angielskiej
13.50 Nietylko dinozaury
14.05 Eko-lego
14.20 "Kraina jedwabiu" - film dok. prod. chińskiej
14.35 "Zwierzęta świata" - serial dok. prod. angielskiej
15.10 Taki pejzaż - krajobraz nadmorski
15.35 My dorosli
16.00 Program dnia
16.05 Program dla młodzieży: "Kwant"
17.00 Teleexpress
17.20 "Sława" - serial prod. USA
18.20 Program kabaretowy
18.35 Magazyn katolicki
19.00 Tęczy Mini-Box
19.10 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 "Columbo" - serial produkcji amerykańskiej
21.45 Tylko w "Jedynce"
22.45 Wiadomości
23.05 "Reporter" - magazyn
23.40 Język włoski
23.55 Zakończenie programu

PROGRAM 2

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 "Nowe przygody He-Mana" - serial anim. prod. USA
9.10 "Pokolenia" - serial prod. USA
9.30 Świat kobiet
10.00 Język francuski
10.30 Przeboje MTV
11.00 Na życzenie
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Język angielski w nauce i technice
16.55 "Nowe przygody He-Mana" - serial anim. prod. USA (powt.)
17.20 Program publicystyczny
17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej
18.00 Program lokalny
18.30 "Pokolenia" - serial prod. USA
18.55 Europuzzle
19.00 Bez znieczulenia
19.15 "Odlecieć stąd" (ost.) - serial prod. USA
20.00 Wielka piłka
20.45 Cienie życia
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 "Kolo fortuny" - teleturniej
22.15 Teatr Sensacji: "Akcja V"
23.10 "Czerwona dynastia" - film dok. prod. angielskiej
24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

PIATEK

PROGRAM 1

- 8.00 "Dzień dobry" - poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Zaplombowany pociąg" - film fab. prod. niemiecko-włosko-austriackiej
11.50 Magazyn ubezpieczeń społecznych
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań
12.45 Tylko u nas
12.55 Temat dnia
13.00 "Jak to jest w Anglii?" - serial dok. prod. angielskiej
13.30 Temat dnia
13.35 O poezji z...
13.50 Teleplastikon
14.05 Temat dnia
14.25 Kultura i my
14.40 Odpowiem na każde pytanie
14.55 Euroturystyka
15.10 Być tutaj
15.25 Temat dnia
15.30 Jeśli nie Oxford, to co?

- 15.50 Jaka szkoła?
16.00 Program dnia
16.05 "Ciuchcia" - program dla dzieci oraz film z serii: "Tao, tao"
16.50 Język angielski dla dzieci
17.00 Teleexpress
17.20 "Triumf cywilizacji zachodniej" - serial prod. angielskiej
18.15 "Prace i leniwość"
18.30 David Hepburn i swartełki (wirtuoz instrumentów ludowych)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 "Zaplombowany pociąg" - film fab. prod. niemiecko-włosko-austriackiej
22.00 Sprawa dla reportera
22.45 Wiadomości
23.05 "Kroniki amerykańskie" - serial prod. USA
23.30 Chuck Berry - koncert w Roky z udziałem Tiny Turner
0.30 "Siódemka" w "Jedynce"
1.30 Zakończenie programu

PROGRAM 2

- 8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 "Wojownicze żółwie Ninja" - serial anim. prod. USA
9.05 Benny Hill - angielski program rozrywkowy
9.35 Świat kobiet
10.00 Język niemiecki
10.30 Przeboje MTV
11.00 Na życzenie
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Sport
16.55 "Wojownicze żółwie Ninja" - serial anim. prod. USA (powt.)
17.20 "Kate i Allie" - serial komediowy prod. USA
18.00 - 21.00 Program regionalny
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Benny Hill - angielski program rozrywkowy
22.15 "By nie pełzać na kolanach" - dramat obyczajowo-psychologiczny prod. USA
0.40 Noc cykad
1.20 Zakończenie programu

SOBOTA

PROGRAM 1

- 7.25 Program dnia
7.30 Wieści
7.40 "Zygzak" - wiejski magazyn młodzieżowy
8.00 Rynek - agro
8.20 Z Polski
8.35 Wszystko o działkę
9.00 Wiadomości
9.10 "Ziarno" - program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
9.35 "5-10-15" - program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii "Krzysztof Kolumb" (5)
10.50 Język angielski dla dzieci (23)
11.00 Rock-express
11.30 Sobotnie rendez-vous
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 "Odyseja zwierzęca" (3) - serial przyrodniczy prod. USA
13.00 Walt Disney przedstawia: "Super Baloo", "Inky - Mądra wrona"
14.20 Teatr Wspomnień: Jean Anouilh - "Antygona" reż. Andrzej Łapicki, wyk. Joanna Szczepkowska, Andrzej Łapicki, Aleksandra Karzyńska (spektakl z 1987)
15.40 "Butik" - program Grażyny Sześcińskiej
16.10 Sobotnie rendez-vous
16.35 Teatr Telewizji: W życiu jak w teatrze (2) - "Leibrolle" - znaczyś rolę życiową" scenariusz i reżyseria - Barbara Borys-Damięcka (lata szkoły teatralnej i początki kariery zawodowej Edwarda Dębowskińskiego)
17.00 Teleexpress
17.20 "Domek na preri" (15) - "Boże Narodzenie w Plum Creek" - serial prod. USA
18.15 "Wiecznie zielone" - teleturniej muzyczny
18.30 Pegaz

- 19.00 "Małe wiadomości DD" - program informacyjny dla dzieci
19.10 Wieczorynka: "Przygód kilka wrobla Cwirka"
19.30 Wiadomości
20.00 Polskie zoo
20.30 "Wielki Waldo Pepper" - film fab. prod. USA (1975), reż. George Roy Hill
22.25 "Oko za oko" - widowisko publicystyczne
23.10 Wiadomości
23.20 Sportowa sobota
23.35 "Trzy dni bez wyroku" - dramat kryminalny produkcji polskiej (1991 r.)
1.15 "Noc z gwiazdami" - program rozrywkowy ze Szczecina
2.00 Zakończenie programu

PROGRAM 2

- 7.30 "Przebiegi wojny" - wojkowy film dokumentalny
8.00 Panorama
8.05 "Ulica Sezamkowa" - program dla dzieci
9.05 "Ona" - magazyn dla kobiet
9.25 Powitanie
9.30 "Tacy sami" - program w języku migowym
9.50 Magazyn przechodnia
10.00 "Z ziemi polskiej" - "Mówi radio SBS Sydney" - film dok. Andrzeja Chiczewskiego
10.35 Artysta i jego świat - "Artyści i modele" - "Mijające widowisko. Jacques Louis David" (2) - film. dok. prod. angielskiej
11.05 Warszawski tydzień filmowy
11.30 "Truskawkowe studio" - magazyn nastolarków
12.00 La la mi do, czyli porykiwania szarpidrutów
12.30 "Auto" - magazyn
13.00 Studio sport - Bit Cup 92
13.50 "a chwilę dalszy ciąg programu" - program satyryczny Wojciecha Manna i Krzysztofa Materny
14.20 "Róbta co chceta" - program Jerzego Owsia
14.40 Image - styl w modzie
14.50 Warszawski tydzień filmowy
15.00 Zwierzęta świata - "Tajemnicza przyroda" (6) - "Miejsce dla dzikiej zwierzyny" - serial dokumentalny prod. angielskiej
15.30 Lekarz domowy
15.50 Powitanie
15.55 Kłasy polskie - "Benedyktyni z Tyficy" film dok.
16.25 Losowani gier liczbowych totalizatora sportowego
16.30 Panorama
16.40 "Pełna chata" (14) - serial produkcji USA
17.10 "Wielka gra" - teleturniej (klasyka muzyki rozrywkowej; 500-lecie odkrycia Ameryki; Akademia Umiejętności w Krakowie (1872 - 1919), jej dzieje i członkowie)
18.00 Program lokalny
18.30 Halo dzieci - "Opowieści kapitana Misia"
18.35 Akademia Polskiego Filmu: "Głos z tamtego świata" (1962) dramat społeczno-psychologiczny
20.30 Wielki sport
21.00 Panorama
21.30 Słowo na niedzielę
21.35 Kamera 2 przedstawia - magazyn muzyczny
22.25 "Mąż Pani ambasador" (10) - serial prod. francuskiej
23.20 "Od komunizmu do kruchy" - program kabaretowy
24.00 Panorama
0.10 Rawa Blues 92 (fragmenty koncertu)
1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA

PROGRAM 1

- 6.55 Program dnia
7.00 "Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau" - "Śpiewający wieloryb" - serial dok. prod. francuskiej
7.45 Rolnictwo na świecie
8.00 Przystanki codzienności
8.20 Notowania
8.45 Polskie zoo (powt.)
9.00 Film dla dzieci: "Zamek Euroki" (6) - serial produkcji amerykańskiej
9.25 Teleranek
9.50 "Dzieci z ulicy Degrassi" (6) - serial prod. kanadyjskiej
10.15 Język angielski dla dzieci (24)

- 10.25 "W 80 dni dookoła świata" (6) serial dokumentalny produkcji angielskiej
11.15 "Morze" - magazyn
11.35 "Tydzień" - magazyn rolniczy
12.20 Telewizyjny koncert życzeń
12.45 Teatr dla dzieci: Stanisław Ignacy Witkiewicz - "Staś Witkacy", reż. Zbigniew Mich
13.25 Wywiady małych wiadomości DD
13.35 Z kamerą wśród zwierząt - kto, ile i jak pije
13.50 W starym kinie: "Szczyśliwie się skończyło" (Nothing Sacred) - film fab. prod. USA (1973), reż. William Wellman
15.15 Konkurs abonentów - losowanie wstępne
15.30 Sto pytań do...
16.15 Rhythmic (m.in. Kris Kross, Annie Lennox, Simply Red)
17.00 Teleexpress
17.20 "Dynastia" - serial prod. USA
18.20 7 dni świat
18.50 Śpiewnik domowy Jana Kaczmarka
19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia - "Nowe przygody Kubusia Puchatka"
19.30 Wiadomości
20.10 "Wolter - człowiek niezwykły" (3) - "Emilia kontra Fryderyk" - serial biograficzny prod. francuskiej
21.10 Kabaret Olgi Lipińskiej
21.25 Sportowa niedziela
22.40 "Loża" - magazyn teatralny
23.10 Wieczór konesera: "Gorzkimans" (Zestokij roman) - film fab. prod. radzieckiej (1984), reż. Eldar Riazanow
1.10 "Gdybym był królem" - "Skandal" - miniatura literacka Andrzeja Kijowskiego w interpretacji Aleksandra Bardiniogo
1.20 Zakończenie programu

PROGRAM 2

- 7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
8.00 "Mała księżniczka" - "Tajemnicze zdarzenie" - serial animowany prod. japońskiej
8.25 Film dla niesłyszących: "Wolter - człowiek niezwykły" (3) - "Emilia kontra Gryderyk" - serial biograficzny prod. francuskiej
9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.25 Powitanie
9.30 Programy lokalne
10.30 "Do trzech razy szkuka" - program z udziałem Bożeny Dykiel z mężem Ryszardem, Romana Kłosowskiego z żoną Krystyną oraz Andrzeja Zaorskiego
11.00 Poranek symfoniczny WOSPRiTV w Katowicach
12.00 "Rodzinny bumerang" (24) - serial prod. australijsko-angielskiej
12.45 Warszawski tydzień filmowy
13.00 Podróże w czasie i przestrzeni: "Powstawanie kontynentu" (1) - "Kolizje" - serial dokumentalny prod. angielskiej
13.55 Weekend
14.10 "Animals" - program Ewy Banaśkiewicz
15.00 Wydarzenie tygodnia
15.30 Godzina z Hanną Barberą - filmy animowane dla dzieci
16.25 Program dnia
16.30 Panorama
16.40 "Cudowne lata" - "Wypadek" - serial produkcji amerykańskiej
17.10 "Kolumb w Gdyni" - reportaż o przygotowaniach do polskiej prapremiery "Księgi Krzysztofa Kolumba" wg Paula Claudela
17.50 Studio sport - Wielka Parłubicka
18.20 Halo dzieci - "Opowieści kapitana Misia"
18.25 Filmy braci Marx: "Dzień na wyspach" - komedia produkcji amerykańskiej (1937 r.), reż. Sam Wood
20.10 Telekonferencja "Dwójki"
21.00 Panorama
21.35 "Kolo fortuny" - teleturniej
22.05 "Bezludna wyspa" - program Niny Terentiew
23.05 "Irlandczy i Huculowie" - reportaż z Europejskiego Mięsią Kultury
24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

PONIEDZIAŁEK

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja
9.25 Dla dzieci: Przedszkolny koncert życzeń
10.00 "Dynastia" - serial prod. USA
11.00 "Pierwsze 365 dni życia dziecka" - serial dokumentalny produkcji niemieckiej
11.30 Wspólnota - ćwiczenia pantomimiczne oparte na poezji Jerzego Lieberta
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Język francuski
12.45 "Palety" - film w wersji francuskiej
13.15 Język niemiecki
13.45 "Kompozytor i jego miasto" - film w wersji niemieckiej
14.15 Język włoski
14.30 Język angielski
15.00 "Alf" - serial komediowy produkcji USA w wersji angielskiej
15.30 Prezentacje (liceum w Kolbuszewie)
16.00 Program dnia
16.05 "Luz" - program nastolatków (o narkomanii)
17.00 Teleexpress
17.20 "Alf" - serial komediowy prod. USA
17.50 W kinie i na kasie

18.10 "Magazynio" - program satyryczny Krzysztofa Jaroszyńskiego i Stefana Friedmana
18.20 "Nasi obok nas" - magazyn
18.45 Polska z oddali
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.05 Antena
20.30 Tearr Telewizji: Tennessee Williams "Szklana menażeria"
22.05 Wiadomości
22.20 "Pogranicze w ogniu" - serial TP
23.20 Reportaż
23.55 Zakończenie programu

PROGRAM 2

8.00 Panorama
8.10 Programy lokalne
8.40 "Tajemnicze złote miasta" - serial animowany prod. japońsko-francuskiej
9.10 "Pokolenia" - serial prod. USA
9.30 "Hobby" - magazyn kolekcjonera
10.00 Język angielski
10.30 Przeboje MTV
11.00 Na życzenie
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Sport
16.55 "Tajemnicze złote miasta" - serial animowany prod. japońsko-francuskiej (powt.)
17.20 Przegląd kronik filmowych
17.50 Polska Kronika Filmowa
18.00 Program lokalny
18.30 "Pokolenia" - serial prod. USA (powt.)

19.00 "Tusitala" - serial prod. angielsko-australijskiej
20.00 "Dzieciaki, kłopoty i my" - serial komediowy prod. USA
20.25 London Beat w Warszawie
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 "Bez znieczulenia" - program Wiesława Walendziaka
22.05 Rewelacja miesiąca: Ryszard Strauss "Salome"
0.05 Panorama
0.15 Zakończenie programu

WTOREK

PROGRAM I

8.00 "Dzień dobry" - poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Pogranicze w ogniu" - serial TP (powt. z poniedziałku)
11.00 Giełda pracy, giełda szans
11.15 Przyjemne z pożytecznym
11.30 Reportaż
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja Edukacyjna
12.15 Magazyn notowań
12.45 "Świat chemii" - serial popularnonaukowy prod. USA
13.15 Kuchnia
13.30 Fizyka półzantem
13.45 Rysuj z nami

13.55 "Surowce" - serial prod. niemieckiej
14.10 Spotkania z cywilizacją
14.20 Co, jak i dlaczego?
14.30 Tele-komputer
14.50 Przybyśże z Matplanety
15.20 My w kosmosie
15.35 "Joystick" - magazyn poświęcony informatyce
16.00 Program dnia
16.05 Dla dzieci: "Tik - tak" oraz film z serii "Dennis - zawiadka"
16.50 Język angielski dla dzieci
17.00 Teleexpress
17.20 "Królik Bugs przedstawia" - serial animowany prod. USA
17.50 "Murphy Brown" - serial komediowy prod. USA
18.15 Encyklopedia II wojny światowej
18.45 "Ścisłe jawne" - wojskowy program publicystyczny
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.55 7 minut dla ministra pracy
20.10 Arcydzieła sztuki filmowej: "Niepotrzebni mogą odejść" - film fabularny prod. angielskiej
22.15 Listy o gospodarce
22.45 Wiadomości
23.05 "Inne kino" - program Jerzego Kapuścińskiego
23.45 Powrót bardów - Tomasz Olaszewski
0.30 Zakończenie programu

PROGRAM 2

8.00 Panorama

8.10 Program lokalny
8.40 "Kapitan Planeta i Planetarium" - serial animowany prod. USA
9.10 "Pokolenia" - serial produkcji amerykańskiej
9.30 "Świat kobiet" - magazyn
10.00 Język włoski dla początkujących
10.15 Język angielski w nauce i technice
10.30 Język francuski
11.00 Na życzenie
16.25 Powitanie
16.30 Panorama
16.40 Z kart krakowskiego archiwum
16.55 "Kapitan Planeta i Planetarium" - serial animowany prod. USA (powt.)
17.20 Ojczyzna - polszczyzna
17.40 Moja wiara
18.00 Programy lokalne
18.30 "Pokolenia" - serial prod. USA (powt.)
18.55 Europuzzle
19.00 "W roli głównej Cary Grant" - film dokumentalny prod. USA
20.00 Reporterzy "Dwójki" przedstawiają
20.30 La la mi do, czyli porykiwania szarpidrutów
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 "Kolo fortuny" - teleturniej
22.15 Klub filmowy "Dwójki": "Lata świetlne" - film fabularny prod. francusko-szwajcarskiej
0.05 Panorama
0.15 Zakończenie programu

INFORMATOR BEZROBOTNYCH

Oferty Rejonowego Biura Pracy w Suwałkach

dokończenie ze str. 11

- Rejon Energetyczny (ul. Piaszkowa, tel. 42-17) poszukuje inżyniera elektryka.
- Zakład Budowlany p. Zaręby (ul. E. Plater 36) zatrudni murarza - tynkarza.
- Firma "Bratek" (ul. Kościuszki 72, tel. 73-93) zatrudni sprzedawcę - akwizytora.
- Spółdzielcze Biuro Projektów "Projekt" (ul. Kościuszki 93, tel. 32-78) poszukuje pracowników do obsługi kompute-

- ra i kserokopiarki.
- Zespół Szkół Zawodowych p. Wądołowskiego (19-230 Szczuczyn, w kier. Łomży, tel. Szczuczyn 12) poszukuje nauczyciela nauki zawodu "kierowca samochodowy" (wykształcenie wyższe).
- "Elektromech" GmbH (Warszawa, ul. Nobielaka 6, tel. 41-15-04 lub 41-32-92 lub 40-63-21) zatrudni monterów: linii napowietrznych, sieci kablowych, linii telefonicznych.

Przedsiębiorstwo Kompleksowej Obsługi Procesu Inwestycyjnego "COM-PRI" sp. z o.o.

w Suwałkach, ul. Utrata 2A,
ogłasza
przetarg nieograniczony

na sprzedaż działki usługowej zlokalizowanej na osiedlu Północ IV w Suwałkach, nr geod. dz. 490/41, o pow. 274 mkw, cena wywoławcza - 150.000 zł/mkw, tj. 41.100.00 zł.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić do kasy przedsiębiorstwa w dniu przetargu do godz. 10.00.

Oferty należy składać w terminie do dnia 15.10.1992.

Przetarg odbędzie się w dniu 20.10.1992 r. o godz. 12.00 w siedzibie przedsiębiorstwa.

Zastrzega się prawo swobodnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Urząd Miejski w Suwałkach ogłasza przetarg ofert

na budowę odcinka kanalizacji sanitarnej do kompostowni od istniejącej studni na kolektorze sanitarnym z Papierni do studni S-26 przy ul. Buczka.

Orientacyjny zakres rzeczowy:

- kanalizacja sanitarna z rur atestowanych "Wipro" średnicy 500 mm, długości 1241,5 m wraz ze studniami rewizyjnymi średnicy 1500 mm,
  - przejście pod ul. Buczka przeciskiem w rurze płaszczonej (w przypadku konieczności opracowania dokumentacji na przecisk wykonanie dokumentacji obciąży wykonawcę),
  - przejście pod bocznica kolejową przeciskiem w rurze stalowej Ø 1200 mm.
- Dokumentacja techniczna znajduje się do wglądu w Urzędzie Miejskim w Suwałkach, pok. 133.
- Pisemne oferty na cały zakres robót powinny zawierać:
- szczegółową kalkulację wraz z propozycją ceny ryczałtowej,
  - oferowany termin wykonania robót i warunki płatności,
  - wiarygodną informację o aktualnej sytuacji finansowej firmy z oświadczeniem o uregulowaniu obciążeń podatkowych i ubezpieczeniowych,
  - listę robót inżynierskich wykonanych w ostatnim okresie,
  - charakterystykę kadry technicznej i technicznego wyposażenia do realizacji przedmiotowych robót,
  - wykaz podwykonawców.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach w Wydziale Inwestycji i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego (pok. 133) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14.10.92 r. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w dniu 15.10.92 r. o godz. 9.00. Zastrzega się możliwość unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

GAZ

tanio zamówisz

w godz. 7.00 - 20.00, soboty 8.00 - 16.00.

Suwałki, tel. 44-62

Żaluzje, vertical'e, markizy. Almar, Korczaka 2A, tel. 72-46.

Masz poczucie humoru? - TAK. Czytaj! - NIE. Opuść!

HYDE PARK

PRZECIEKI - ZMYŚLENIA - PLOTKI - DOMYSŁY - FAKTY (czasami) - DOWCIPY

NIEODPOWIEDZIALNY I MANIPULOWANY MAGAZYN "TS"

SZEPTANKI

Były prezydent Suwałk Zdzisław Chmielewski już odzyskał władzę nad połową miasta (nowo wybrany prezes Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej). Zdobyć drugą połowę miasta to ponoć jedynie kwestia czasu.

►■◄

Spośród rozlosowanych przez "Gazetę Współczesną" 280 biletów do teatru suwalszanie nie przypadł ani jeden. Czytelnicy prawie wszystkich innych liczących się miast naszego województwa zostali nagrodzeni biletami, a sami białostoczanie zgarnęli ich około 70%. Jeśli podobne szczęście będą mieli suwalszanie przy podziale innych dóbr i środków (po przyłączeniu nas do woj. białostockiego), to marny nasz przyszły los. Czy rzeczywiście nie powinniśmy zacząć się zbroić?

►■◄

Nowa prawica ogłosiła w Warszawie, że rozpoczyna "krucjatę prawdy". Na szczęście Suwałki są położone w sporej odległości od stolicy i nim do nas dotrze wyprawa rycerska, to może się "na górze" znów coś zmieni i rycerze nie zdążą nas "przeszkolić" w zakresie jedynie słusznej prawdy.

►■◄

Senator Leszek Lewoc często i gęsto funduje różne puchary, nagrody, kopie sztandaru itp. Inni nasi parlamentarzyści - mając chyba takie same możliwości - są jakoś mało widoczni w tym zakresie. A może zbierają na coś pojedynczego, ale wielkiego? Zdradźcie nam dyskretnie, co to będzie i ile jest już na koncie?

HYDE PARK
Pod redakcją JERZEGO BROCA

►■◄

Francuska firma pragnie dokonać zmian w systemie ogrzewania Suwałk, które pozwolą zmniejszyć zużycie węgla o 20%. Na wszelki wypadek nie zaszkodzi nabyć sobie na bazarze kufajkę, buty filcowe i czapkę uszatkę. Poruszanie się w tym stroju po domu nie jest może zbyt wygodne, ale z pewnością pozwala przetrwać wszelkie nowinki i zachodnie eksperymenty - nie tylko w zakresie ogrzewania.

►■◄

Suwalski Urząd Kontroli Skarbowej nie wypłacił ani jednemu swemu informatorowi przysługującej mu doli z tzw. funduszu nagród. Ponoć dostarczone informacje były niskiej jakości. Jakże jednak mają być, skoro złodziei i oszustów u nas dużo, ale nie największego kalibru? Liczenie na stałą pracę społeczną donosicieli jest dość ryzykowne.

►■◄

Nim się ukazał pierwszy numer tygodnika "Z pogranicza", już jego przyszli czytelnicy - i to często z głębi kraju - nadesłali listy. Przy tak dużym zainteresowaniu tygodnikiem może już niedługo zabraknąć miejsca na ich publikowanie.

Patrząc na zamieszczone zdjęcie, na którym jest spora liczba redaktorów, nasuwa się pytanie: czy aby czytelnicy dadzą radę ich wyżywić? Na szczęście, przyglądając się dokładnie składowi personalnemu, nietrudno dojść do wniosku, że jest to w znacznej części zakamuflowana mutacja bogatych "Krajobrazów".

►■◄

"TS" ma tak dobrą obsadę dziennikarską (przyciągającą czytelników), że tygodnik "Z pogranicza" umieścił na wspom-

nianym zdjęciu troje sobowtórów redaktorów "TS". Nie udało się jednak próba ze skopiowaniem muszkietierów redakcji, tj. (tk), (rł) i redaktora "HYDE PARKU". To niedopatrzenie już niedługo da o sobie dotkliwie znać i jest mocno wątpliwe, czy wszyscy zdążą wycofać swoje udziały.

►■◄

Nie wie lewica, co robi prawica. Lewicowa "Gazeta Tygodniowa" podała np. informację, że ks. bp Leszek Sławoj Głódź poświęcił w Suwałkach m.in. suknię Matki Boskiej Krechowickiej. Inne tygodniki podały (zgodnie z prawdą, ponieważ

L.S. Głódź nie przyjechał), że spełnił to ks. bp W. Ziemia. I pomyśleć, że jeszcze niedawno nie zdarzały się im pomyłki w rozróżnianiu nawet lokalnych sekretarzy. Hasło W. I. Lenina o potrzebie ciągłego uczenia jednak nadal aktualne.

Dwaj małoletni suwalszanie, w tym jeden dwunastolatek, pobili i ograbili przyjezdnego Litwina. Jak widać nasza młodzież jest bardzo bojowa i żądna poszerzenia wszechstronnych kontaktów z naszymi przyjaciółmi. Szerokie otwarcie granicy to z pewnością szansa na ich zasnęłą przyszłość.

WYSTARCZYŁO TYLKO POMYŚLEĆ!

Skończył się sezon turystyczny. Przybywający do Suwałk turyści zachowywali się często jak małe dzieci. Bezradni - wszystko trzeba im było dokładnie tłumaczyć. Na szczęście czuły przy telefonie uprzejmy i kompetentny pracownik "HYDE PARKU" i cierpliwie wyjaśniał. Oto przykład jednej z rozmów z marudnym turystą:

- Zamieściliście na łamach "TS" informator turystyczny, który zawiera wiele potrzebnych turyście wiadomości. Dowiedziałem się, gdzie lub co można w Suwałkach, np.: spać, jeść, tankować, przemieszczać się, pomodlić się, zwiedzać, przyjemnie spędzić czas, pójść na pocztę, gdy się zachoruje, dowiedzieć się czegoś więcej. Niestety, poza wymienionymi sprawami, trzeba skorzystać też z szaletu. Informacji na ten podstawowy temat brak!

- Ale korzystając z naszego informatora można pośrednio ją uzyskać.

- To znaczy jak?

- Gdy Pana "przypili", należy zgodnie z informatorem pójść na pocztę, a stamtąd zadzwonić do Wojewódzkiego Centrum Informacji Turystycznej (nr telefonu znajduje się w naszym informatorze). WCIT poda Panu adres szaletu w Suwałkach lub w pobliskim mieście.

- Panie, kto to przetrzyma?

- Turysta winien mieć dobre zdrowie. Jeśli się ma chory pęcherz lub żołądek, to ryzykowne jest opuszczanie miejsca stałego zamieszkania. W obecnej Pana sytuacji proszę w pierwszej kolejności skorzystać z informacji "GDY ZACHORUJESZ".

- Po tej rozmowie na pewno będę musiał skorzystać!

- Dziękujemy za telefon i życzymy szybkiego powrotu do zdrowia.